

NATUURGENOTEN

No. 68
maart 2024

Opening Buningshof

BRILLEN
LENZEN
OOGZORG

Hoofdstraat 95 | 7921 AE | Zuidwolde | 0528-373575

info@marco-optiek.nl | marco-optiek.nl

f Marco Optiek

MITRA Slijterij Visser

Hoofdstraat 68, Zuidwolde Dr.
0528 372433

**GESPECIALISEERD IN
WHISKY'S EN
SPECIAAL BIEREN**

Ma. 11.00 - 18.00 u	Do. 09.00 - 18.00 u
Di. 09.00 - 18.00 u	Vr. 09.00 - 20.00 u
Wo. 09.00 - 18.00 u	Za. 09.00 - 18.00 u
	Zo. 12.00 - 17.00 u

www.mitra.nl

Burg. Tonckensstraat 51
7921 KB ZUIDWOLDE
Tel.: 0528-371767

Een greep uit ons assortiment:

Afrasteringsmateriaal	Ladders-Trappen
Gereedschappen	Zweedse muilen
Klommen-Laarzen	IJzerwaren
Installatiematerialen	Hordeuren
Tuingereedschappen	Raamhorren

**100% lokaal
100% duurzaam**

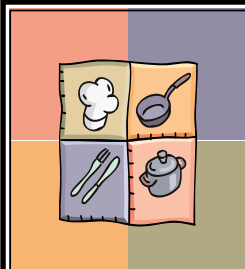
Reestdal Energie, van de bevolking voor de bevolking.
Een energiecoöperatie uit uw regio.

- Het leveren van de meest duurzame energie voor de particuliere en zakelijke markt
- Advies verduurzaming eigen woning of bedrijf
- Levering zonnepanelen
- Investeren in lokale projecten

VanOns

ReestdalEnergie

06-12455573 • reestdal-energie.nl

Partyservice Steenberg

Voor al uw hapjes, salades en buffetten

Bernhardlaan 35 - 7921 CE Zuidwolde - Tel. 0528-372304

www.partyservicesteenbergen.nl

WWW.HAGECA.NL

INDUSTRIEWEG 14d ZUIDWOLDE T. (0528) 373 815

*Doel door ons geleverd
de full-color borden van het
"Vlinderommetje"*

*Frees / graveerwerk...
Full color printing...
Beletteringen...
Lichtreclame...
Gevelletters...*

VERENIGING VOOR NATUURBESCHERMING ZUIDWOLDE E.O.

Bestuurssamenstelling:

voorzitter:
Dhr. Joop Verburg Waardeel 4
7921 WG Zuidwolde
Tel. 0638419852

secretaris van bestuur
Dhr. Bas Slot
Email: rslot@gmail.com

Penningmeester:
Dhr. Geert Smid
Willem Moesweg 15
7924 PA Veeningen
Penningmeester@natuurverenigingzuidwolde.nl

Lid van bestuur
Mevr. Tineke Bos
Tel. 0653872049

Lid van bestuur
Dhr. Wolter Moorman

Lid van bestuur
Dhr. Albert Heere
Email: albertheere@gmail.com

lid van bestuur
Dhr. Dick Hein
Email: janniedickhein@gmail.com

lid van bestuur
Mevr. Mieke Holtmaat
Email: Mieke_holtmaat@hotmail.com

Kandidaat bestuurslid
Dhr. Bert Hilferink

Nieuwsbrief
Dhr. Carl Maurits
Email: carlgem@gmail.com

Bezorging Natuurgenoten
Mevr. Wilma Huiskes
Tel. 0528-373125

Vormgeving en opmaak Natuurgenoten
De Reest Multimedia, Staphorst

Foto's van Joop Verburg tenzij anders vermeld

Bij de voorplaat.
Opening van Buningshof door
Eppe en Hennie Buning (foto Jan Mager)

Website: www.natuurverenigingzuidwolde.nl email: info@natuurverenigingzuidwolde.nl
Rekeningnummer IBAN: NL83INGB0004398446
Dit nummer van Natuurgenoten is ook te zien op de website van onze vereniging.

Van de voorzitter	4
Wij zoeken een nieuwe voorzitter!	5
Natuurlijk Zuidwolde	6
Wielwaal	12
Kandidaatbestuurslid Bert Hilferink	13
Agenda Jaavergadering 2024	13
De Stenen Tuin, vervolg...	14
Buningshof in het water en het ijs	14
Kuiertocht met midwinterhoornblazen langs Buningshof	15
BATMAN in Zuidwolde	16
Vleermuizenexcursie	16
23 september 2023: opening Buningshof	17
Ontmoeting met de heer Heite	18
Egeltjesmiddag op Buningshof	19
Paddenstoelwandeling in Faliebergbos	20
Nacht van de nacht	21
Vliegdennen trekken in Steenberger Oosterveld	22
Natuurexcursie in het Vechtdal 28 oktober 2023	22
Natuurwerkdag 2024	23
Film: "Onder het maaiveld" in de Ontmoetingskerk	23
ZOMERPROGRAMMA 2024	24
Geschenken	25
Foto- en filmavond 2023	26
Boomplantfeest op Ten Arlo	27
Afsluiting 50-jarig jubileum van de Natuurvereniging	28
Verslag van excursies op jubileumdag	30
Winterplantenjacht	32
Winterwandeling	32
Natuur in Spanje door Hans Boerma	33
Jeugdmorgen in Buningshof	34
Nestkasten routes voor de jeugd!	36
Vogelexcursie "Het Zwarte Gat"	37
Vogelexcursie "Het Dwingelderveld"	37
Kraanvogels broedden in Zuidwolde?	38
Grote zoogdieren	38
Plantenwerkgroep in 2024	39
Zeldzame Dennenwolfsklauw op de Takkenhoogte	39
LANDSCHAPBRIGADE ZUIDWOLDE	
of Werkgroep Landschapsbeheer	40
Dagpauwogen uiteindelijk toch tevoorschijn	40
Nachtvlinders	41
De nieuwe hoornaar uit Azië	42
Cameraregistraties van 2023 eoducten	
Stiggeltie en Suthwalda	42
Bijzondere paddenstoelen	44
Vlinderommetje	46

Van de voorzitter

Wat was 2023 een prachtig jaar voor onze Natuurvereniging. Een jaar waarin we het 50-jarig jubileum uitbundig hebben gevierd. Het boek "De Stenen Tuin" is zeer goed ontvangen en ook op veel andere plekken in Nederland heeft het een plek gekregen. Als belangrijke eerste stap is bereikt dat het oudste deel van de begraafplaats een beschermde status heeft gekregen en dat het beheer van het gehele oude deel blijft zoals het tot nu toe was. De Vlinderweek was een groot feest met meer dan 700 basisschoolkinderen die in klassenverband de levende tentoonstelling hebben bezocht. Het 25-jarig jubileum van de Vlindertuin heeft aandacht gekregen en ook de opening van de nieuwe zuidelijke lus aan het Vlinderommetje is gevierd samen met de opening van Buningshof. Nu al maken we een programma waarin veel activiteiten in en rond Buningshof plaatsvinden. Wat mooi om een dergelijke plek te mogen gebruiken met grote dank aan de familie Buning. Tenslotte het onvergetelijke slotfeest op 16 december samen met de jubilerende Vlinderstichting. Wat een mooie en succesvolle dag en ook voor mij persoonlijk een onverwachte gebeurtenis om dankbaar op terug te kijken.

Het is een vreemd idee: Na zoveel jaar voorzitterschap schrijf ik voor de allerlaatste keer "Van de voorzitter" Steeds een rubriek waarin de actualiteit besproken wordt en waarin belangrijke ontwikkelingen dichtbij en verder weg worden aangehaald. Maar het is goed zo na 34 jaar bestuurslid en 28 jaar voorzitterschap. Er is een hele groep nieuwe bestuursleden die de taken verdeeld hebben. Het enige is, dat er nog gezocht wordt naar een nieuwe voorzitter. **Ik roep iedereen op om daar serieus over na te denken. Een oproep staat in deze Natuurgenoten.** Ook de productie van Natuurgenoten moet worden aangepast, want Henk Bosma heeft aangegeven dat hij na zoveel jaar ontwerpen van Natuurgenoten, ook meer tijd voor zichzelf wil hebben en ook wat connecties mist om dit werk door te blijven doen. Ik wil dan ook Henk heel hartelijk danken voor de trouwe bijdrage die hij daarmee jarenlang aan de Natuurvereniging heeft gegeven. Met mij gaat ook Wolter Moorman uit het bestuur, waar hij vanaf 2003 deel van uitmaakte. Een man die altijd meedeed, die altijd bereid was om te helpen, die altijd tijd en materiaal beschikbaar had. Eigenlijk onmisbaar, maar ook hem is gegund om andere dingen te doen en ons past grote dank voor Wolter.

Ik wens onze Natuurvereniging die bloeit en groeit, een heel mooie toekomst. Ik hoop van harte dat het lukt om meer jongeren en met name ook oudere jeugd bij de vereniging te betrekken. Ik blijf betrokken bij de natuurvereniging, al is het in een andere rol. Zie het belang van de natuur, geniet er van en wees er zuinig op. En waar het kan, help mee om de Natuurvereniging levend te houden.

Joop Verburg, uw voorzitter tot 26 maart 2024

Wij zoeken een nieuwe voorzitter!

Na 30 jaar onvoorwaardelijke bevoogen- en betrokkenheid treedt onze voorzitter af. Daarom zijn wij op zoek naar een voorzit(s)ter met een verbindende en warme persoonlijkheid. Ook heeft deze affiniteit met de natuur en de regio en is bereid zich voor een aantal jaren te verbinden aan deze vrijwillige maar zeer dankbare functie.

Over de Natuurvereniging Zuidwolde en omgeving

De vereniging houdt zich al 50 jaar lang bezig met de bescherming van en educatie over de natuur en het milieu in Zuidwolde en haar omgeving. Wij zijn een warme en actieve vereniging die voor haar leden en niet-leden diverse activiteiten organiseert. Zo blijven wij betrokken met elkaar en de natuur. Binnen de natuurvereniging zijn ook een aantal werkgroepen zelfstandig actief, waardoor er veel kennis is over de natuur en haar ontwikkeling in onze omgeving. Meer informatie kunt u vinden op www.natuurverenigingzuidwolde.nl.

Over de functie

Een voorzitter is meer dan iemand die de vergadering leidt. Een goede voorzitter heeft oog voor haar leden, de vrijwilligers en draagt het gedachtegoed actief uit. Samen met het bestuur, de coördinatoren en de leden wordt jaarlijks vorm gegeven aan een mooi activiteitenprogramma. Hij of zij staat er dus zeker niet alleen voor, binnen de vereniging doen we de dingen graag samen. Een voorzitter is ook het gezicht naar buiten, wat wil zeggen dat deze contacten onderhoudt met externe partijen.

Het is een functie waarin echt het verschil gemaakt kan worden. De natuurvereniging is goed verankerd in haar regio, wat maakt dat de dingen die wij doen impact hebben op het gebied van educatie en/of bescherming. Dat, en de waardering vanuit de vereniging is waar je het voor doet. En natuurlijk ook voor de gezelligheid en het plezier!

Meer weten?

Ben je geïnteresseerd geraakt maar heb je nog vragen? Wij beantwoorden deze graag. Je kunt je vragen mailen naar info@natuurverenigingzuidwolde.nl of neem contact op met onze secretaris via 06 180 96 140.

Direct solliciteren?

Stuur dan motivatiebrief naar info@natuurverenigingzuidwolde.nl

Natuurlijk Zuidwolde

Ook de afgelopen periode kreeg ik weer veel meldingen van bijzondere waarnemingen in ons gebied. Het is zo mooi dat mensen de dingen die opvallen in de natuur met ons willen delen, dus ik geef ze graag door.

Vogels

Johan van Arragon meldde in september dat hij een grote groep Ooievaars zag die zich verzameld hadden in Nolde. Toen hij later de foto bekeek, zag hij dat er ook een Zwarte ooievaar tussen zat.

zwarte ooievaar (Johan van Arragon)

Dat maakte de waarneming wel heel speciaal. Geert Rubingh stuurde een filmpje (zie bij waarnemingen op de site op 8 januari) die uitgebreid aan het badderen waren. Van drie kanten kreeg ik waarnemingen van IJsvogels; van Lyda Klaassen en van Jan en Wilma Huiskes. Zij hebben een kleine vijver bij hun nieuwe huis aan de Middelveenseweg. Een vijver zonder vis maar wel met salamanders en zo, dus het was een grote verrassing dat zijn daar diverse keren een IJsvogel zagen.

IJsvogel (Lyda KLaassen)

Gerrie de Lange stuurde een foto van een Turkse tortel die een nest had gemaakt op een siertak aan de muur van hun huis.

Turkse tortel broedt (gerrie de Lange)

Duiven kunnen het hele jaar jongen grootbrengen doordat zij van zaden en zo een eiwitrijke voeding kunnen maken die de jongen uit hun krop eten. In februari was ik met Irmgard Ballast op de Takkenhoogte. We vonden er allerlei mooie dingen, waaronder ook braakballen onder een meidoornstruik.

Braakbal van Klapekster

Die zaten vol schildjes van kevers en wat muizenbotjes en ze waren dus duidelijk van een Klapekster. Een paar dagen later reed ze langs die plek en toen zat de Klapekster ook echt op die struik. Mien Pouw zag bij de waterlossing bij de Meeuwenweg een Waterral en zij genoot van de mooie kleuren van deze vogel die hier niet vaak wordt gezien.

Waterral

Hop Gerrie de Lange in Dalfsen

Een nog veel zeldzamer vogel is de Hop. Zeker in de winter wordt die in Nederland heel zelden gezien. Gerrie was in de buurt van Dalfsen, toen hij zag dat daar een Hop wasesignaleerd. Hij ontdekte ineens een groot aantal mensen met kijkers en toen was het niet moeilijk om ook een foto te maken. Bram Luten vond onlangs op zijn eigen erf een dode Kerkuil. Die was geringd en de cijfers zijn opgestuurd naar griel.nl. Hij kreeg per omgaande bericht dat het ging om een Kerkuil, die in Dedemsvaart in 2023 als jonge vogel was geringd. Tenslotte wat van mijn eigen vogelwaarnemingen. In onze tuin kwamen deze winter herhaaldelijk Puttertjes foerageren op de dorre stengels van de Teunisbloemen.

Puttertje foto Carl Maurits

Daar zitten kennelijk nog veel zaadjes in. In de Elzen bij de Vlindertuin zag ik Sijsjes en ook Goudvinken met hun knalrode borst en buik –mannetjes dus- zaten daar rustig te zoeken naar voedsel.

Goudvink

Op de rozenbottels bij Idylle zag ik een grote groep Groenlingen; ook al zo mooi. Gelukkig dat al deze dingen nog te zien zijn. Maar ik moet zeggen dat de aantallen toch wel veel lager zijn dan vroeger en ook zijn er veel soorten die ik afgelopen jaar niet of nauwelijks meer zie. Overal gaat het aantal zwaluwen achteruit. Ik zag de afgelopen tijd geen Kepen, geen Ringmussen, geen Gekraagde roodstaart en ook de Nachtegaal heeft afgelopen jaar zich niet laten zien of horen,

Zoogdieren

Verschillende mensen hebben Egels gemeld. O.a. Sandrie Baarslag die echt midden in het dorp woont,

Egel in tuin (Sandrie Baarslag)

vertelde dat zij een Egel in de tuin hadden. De mooiste melding kreeg ik van Joke Vliegthart. Zij filmde aan de Boslaan een Egel die aan het zoeken was naar eetbare dingen. Kijk maar bij waarnemingen op onze site natuurverenigingzuidwolde.nl bij 9 oktober. Zo heb ik de Egel nog nooit bezien. Uniek! Ook van meer kanten kreeg ik bericht over Reeën. Wilma Huiskes zag ze zelfs in haar tuin. Ook Dick de Groot zag ze heel dichtbij. Bram Luten ziet ze ook dikwijls maar hij ziet ook dat veel Reeën slachtoffer worden van verkeer en van stropers. Ook Egels en Eekhoorn zijn dikwijls verkeersslachtoffer, maar gelukkig kon Bert Bijmolt in Zuidwolde een prachtige foto maken van een Eekhoorn met de bek vol houtsnippers.

eekhoorn-met nestmateriaal (Bert Bijmolt)

Misschien nestmateriaal of juist materiaal dat hij uit een hole boom haalt m het nest te vergroten. Indrukwekkend mooi is de foto in ieder geval.

Planten

Over planten deze keer niet veel nieuws Het resultaat van de plantenjacht op bloeiende planten op 28 december staat elders in deze Natuurgenoten. Wel is het leuk om naar de echte voorjaarsbloei te kijken.

Ik zag eind januari al het eerste bloempje van Speenkruid aan de Tolweg en bij Idylle bloeiden de eerste bloempjes van de Sleedoorn en van de Gele kornoelje.

Speenkruid 1e bloem 2024

Vroege gele kornoelje

Overall staan Sneeuwkllokjes, krokussen en Winterakoniëten in bloei. Het is mooi, maar ook verontrustend om te lezen dat alles door de klimaatverandering wel een maand eerder bloeit dan 50 jaar geleden. Waar moet dat toch heen?

Mossen korstmossen

Het gebeurt niet vaak dat er iets te melden is over deze groep Jan Erik Plantinga is er wel altijd attent op en bij een bezoek aan het Steenberger Oosterveld zag hij op een berkentakje een vreemd mosje Het. leek op baardmos. Baardmossen zijn in Nederland allemaal zeldzaam geworden. Hij heeft het meegenomen en laten onderzoeken.

Uiteindelijk bleek het Gelig baardmos te zijn. Superleuk en knap dat Jan Erik dat heeft ontdekt.

Gelig baardmos (Jan Erik Plantinga)

Dagvlinders

Afgelopen periode zijn er vijf vlinderwaarnemingen geweest van een Sleedoornpage.

Sleedoornpage in tuin Gjal't van der Wal

Twee exemplaren zijn gemeld op waarneming bij de Slagendijk. Zelf zag ik een exemplaar op de Guldenroede die in de Ekelenberg speciaal zijn geplant ten behoeve van de Sleedoornpage. Gjal't van der Wal zag in zijn tuin in de Braamskamp een bijzondere vlinder. Hij bleef er naar kijken en vroeg zijn vrouw Anke om snel met een fototoestel te komen en het lukte om de vlinder op de foto te zetten. Naar mij een berichtje: Kan dit een Sleedoornpage zijn. Jawel Gjal't dit is een Sleedoornpage.

Prachtig. De laatste zag ik in de tuin van Jan en Wilma Huiskes met hun heerlijke wildebloementuin. Erwin Hooge stuurde een prachtige foto van een Oranje luzernevlinder.

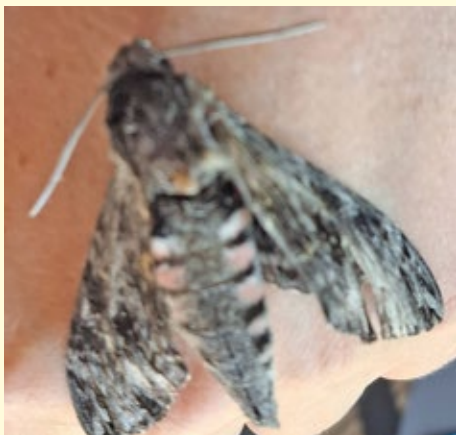

Oranje luzernevlinder (v) Erwin Hooge

Dat is een heel beweeglijke vlinder dus knap dat hij hem zo fraai op de foto heeft gekregen. Als laatste melding van een dagvlinder direct een waarneming die de eerste is in 2024. Op nieuwjaarsdag zag Rian Renting een Dagpauwoog tegen het raam van haar huis. Toen ze een foto wilde maken vloog hij weg. Het was ook heel mooi weer, maar toch ook weer zorgwekkend: zo vroeg in het jaar al een Dagpauwoog.

Nachtvlinders

Ook nachtvlinders werden gemeld. Gerbert Adema za in zijn tuin aan de Tonckensstraat een grote nachtvlinder. Hij stuurde de foto en het ging om de Windepijlstaart. Dat is een grote en zeldzame nachtvlindersoort.

Windepilstaart (Gerbert Adema)

Zelf zag ik overdag en bij het nachtvlinderen weer veel Buxusmotten. Er zijn twee kleurvormen die naast elkaar voorkomen. Ik zie dat nu bijna alle Buxus dood is, dus binnenkort zullen de Buxusmotten weinig voedselplanten voor hun rupsen hier kunnen vinden. Ik ben benieuwd wat er dan gebeurt. Een uitzonderlijke waarneming deed Petra Huberts. Op haar zolder lag een duur Perzisch tapijt. Zij rolde dat uit en schrok enorm toen ze zag dat het tapijt min of meer geruïneerd was en sterk aangevreten. Er zaten honderden kleurige kokertjes op het tapijt. Sommige kokers bewogen ook. Het kan om verschillende soorten motten gaan, maar een deskundige heeft verklaard dat het hier gaan om Klerenmotten.

Klerenmot rupsen in cocons (of poppen) met poepjes er tussen

Op de foto's is te zien dat de rupsjes een kokertje om zich heen maken van de wol van het tapijt. Maar omdat het een kleurrijk tapijt is zijn ook de kokertjes heel kleurig. Al met al heel bijzonder. Tenslotte een melding van Dick Scheper die op een boomstam als voorjaarsbode de eerste Kleine voorjaarsspanner zag.

Kleine voorjaarsspanner (Dick Scheper)

Andere insecten

Het is echt de moeite waard om nu en dan er op uit te gaan en uit te kijken naar libellen. Je hoeft niet ver. Bij de bocht in de Industrieweg bijvoorbeeld is een wilde hoek waar de Marinusbank staat. Daar zie ik altijd in het najaar veel heidelibellen. Dit jaar zag ik ook zeldzamer soorten als de Zwarte heidelibel en de Bandheidelibel.

Bandheidelibel

Harald de Graaff, fotografeerde in zijn verzorgingsgebied een Hoornaarroofvlieg.

Hoornaarroofvlieg met prooi (loopkever) (Harald de Graaff)

Prachtig is te zien op de foto dat deze grootste vlieg van Nederland een dikke kever heeft gevangen. Je kunt insecten ook lokken vooral in de herfst. Maud Maas Geesteranus stuurde prachtige foto's van haar insectenloktafel. Op die tafel ligt fruit van verschillende soorten en ze overgiet dat met suikerwater. Allerlei insecten komen daar graag snoepen of juist jagen op prooien. Dick Scheper zag op 17 november nog een Smaragdlibel. Dat haalde zelfs de landelijke pers omdat het zo laat in het jaar was. In januari zag ik een zeldzaam Lieveheersbeestje op de Sleedoom bij de Vlindertuin. Het is het 20-stippelig lieveheersbeestje; een van de zeldzame soorten onder de 40 verschillende lieveheersbeestjes.

Twintigstippelig lieveheersbeestje

Paddenstoelen

Een reeks van waarnemingen van bijzondere paddenstoelen wordt elders in deze natuurgenoten gemeld. Een paar waarnemingen laat ik hier zien. Irmgard Ballast zag een Gele ringboleet.

Gele ringboleet (Irmgard Ballast)

Grappig is dat toen ik vroeg of daar een Lariks in de buurt stond, zij zich dat niet herinnerde. Zij is gaan kijken en zag dat er inderdaad een Lariks stond. Dat moet ook wel, want de Gele ringboleet groeit uitsluitend bij Lariks. Arjen van den Hoek stuurde een mooie foto van een oranje zwam op een boomstam. Het Rossig buiskussen.

Slijmzwam het Rossig buiskussen (Arjen vd Hoek)

Bij nieuws op de site staat ook nog een bericht over paddenstoelen bij de Zantingehof. Een bewoonster, Hermien Ballast, zag dat er best veel paddenstoelen stonden op het weilandje achter de Zantingehof en ze vroeg of ik er eens naar wilde kijken. We vonden in korte tijd meer dan 30 soorten waaronder enkele zeldzame satijnvezelkoppen en gordijnzwammen.

Lila satijnvezelkop

Reptielen amfibieën

Hilbert Prins wandelt vaak in het Steenberger Oosterveld en op 8 oktober meldde hij dat het al tweemaal een jonge adder op het fietspad had gezien. Een van 15 cm en een van 30 cm. Dat is verheugend omdat blijkt dat er nog steeds verjonging van de adderpopulatie in het gebied aan de orde is.

Diversen

Tot besluit nog een natuurverschijnsel. Bepaalde schimmels in dode takken (zonder schors) kunnen bij temperaturen net onder nul uiterst dunne straaltjes water uit de poriën van hout persen, die dan onmiddellijk bevriezen. Zo ontstaat IJshaar.

IJshaar (Dick Scheper)

Dick Scheper fotografeerde het in november en Bart Pijper maakte foto's van een houtzwam waarop IJshaar zat. Daarover kwam nog wel wat discussie, maar het leidde wel tot de conclusie dat IJshaar ook kan ontstaan uit de poriën van een houtzwam.

IJshaar op paddenstoel (Bart Pijper)

Dank aan alle melders, Joop Verburg

Wielewaal

In september ontmoette ik bij de excursie naar het Vechtdal Bert Bijmolt uit Hoozeveeën. Als enthousiast natuur-fotograaf liet hij mij een foto zien van een Wielewaal. Hij maakte de foto eerder in 2023 in de buurt van Fort. Ik vind het een schitterende foto. Het is zo moeilijk om een Wielewaal goed in beeld te krijgen en dan ook nog scherp te fotograferen. Het is ook nog eens de logo-vogel van onze Natuurvereniging, dus zijn foto krijgt een speciale plaats in Natuurgenoten.

JV

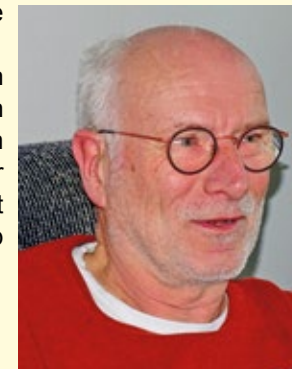

Wielewaal 2 Bert Bijmolt

Kandidaatbestuurslid Bert Hilferink

Even voorstellen: Bert Hilferink, getrouwd met Joke en we hebben drie kinderen. Voor de tweede keer hoop ik een periode het bestuur van de Natuurvereniging versterken. Een Vereniging die, zeker in de huidige tijd, van groot belang is om de weg naar al het moois om ons heen open te houden voor onze kinderen en kleinkinderen en verder.

Zo'n 67 jaar geleden werd ik geboren in de buurt van Arnhem. Daar kwam ik heel veel in de natuur. Na mijn opleiding aan de pedagogische academie in Doetinchem kwam ik in het vlakke Drenthe, Zuidwolde, terecht. Maar gelukkig was ook hier natuur te over. Ik heb als leerkracht heel veel aan natuur gedaan met de leerlingen. Dat hoop ik nu bij de Natuurvereniging voort te zetten.

Bert Hilferink

(N.B. Een uitgebreide kennismaking staat op de website)

Agenda Jaarvergadering 2024

Jaarvergadering van Vereniging voor Natuurbescherming Zuidwolde e.o. op dinsdag 26 maart in de Wolderhuus, **aanvang 18.30 uur**.

1. Opening door de voorzitter Joop Verburg
2. Notulen van de jaarvergadering 2023 (zie website bij verslag 28 maart 2023)
3. Financieel jaarverslag 2023 van de penningmeester
4. Verslag van de kascontrolecommissie Arie ten Wolde en Henk Bulder
5. Benoeming nieuw kascontrolecommissielid (i.p.v. Arie ten Wolde)
6. Samenstelling bestuur (Joop Verburg en Wolter Moorman treden af, en er zijn dus nieuwe vacatures ontstaan) Kandidaten kunnen zich aanmelden tot aanvang van de jaarvergadering. Het bestuur stelt als nieuwe kandidaten voor: Bert Hilferink. Naar een nieuwe voorzitter wordt nog gezocht.
7. programma 2023 korte terugblik op de hoogtepunten
 - Presentatie boek over de begraafplaats in Zuidwolde (28 mrt 2023)
 - Basisschool-jeugdproject levende VLINDERS in Boerhoorn 1e week juni 2023
 - Opening van de extra lus aan Vlinderommetje en de gebouwen van Buning
 - 25-jarig jubileum van de Vlindertuin
 - Oprichting 12+ groep
 - Feestelijke afsluiting jubileumjaar in het najaar
8. Afscheid van Wolter Moorman en Joop Verburg
9. Rondvraag en sluiting

Hierop aansluitend is om 20.30 uur de lezing van Geert de Vries over "Vogels in de woon-omgeving en in het buitengebied" Inloop publiek voor de lezing van Geert de Vries 20.15 uur.

De Stenen Tuin, vervolg...

Wanneer we terugkijken op het uitbrengen van het boek *De Stenen Tuin*, kunnen we dat met grote tevredenheid doen. Er zijn, zoals in de begeleidende brief voorgesteld, heel wat boeken terugbezorgd op de aangegeven adressen. Sommigen met dank die aangaven dat ze het boek na het lezen niet hoefden te behouden, anderen die er gewoon minder belangstelling voor hadden. Dat bood ons de gelegenheid om ruimhartig om te gaan met vragen van oud-bewoners, familieleden. Wij hebben ze graag de boeken meegegeven. Wat mooi is, is dat de gemeente inmiddels heeft bekend gemaakt dat het oudste deel (vak B) voortaan een beschermde status heeft. Ook het beheer dat zo belangrijk is, blijft op dezelfde manier worden doorgezet. In oktober is in een uitzending van *Vroege* de bijzonderheid van onze begraafplaats besproken. Het gesprek met Bert Steenbergen, Joop Verborg en Erwin Hooze (beheerder namens de gemeente) is terug te bekijken via de link op onze website onder NIEUWS.

Boek *De Stenen Tuin*

Ook is er belangstelling getoond van de nationale vereniging van begraafplaatsen Terebinth. Zij hebben een jaarvergadering in Gorinchem waar aandacht besteed wordt aan ons boek omdat het zoveel aandacht besteed aan de mogelijkheden om juist op begraafplaatsen de biodiversiteit te vergroten. Alle deelnemers ontvangen daar het boek *De Stenen Tuin*. Zo is het boek dus niet alleen voor Zuidwolde van belang gebleken maar ook voor een veel groter gebied. Daar mogen we zeker tevreden mee zijn.

Redactie *De Stenen Tuin*

Buningshof in het water en het ijs

De winter van 2023/2024 heeft zich gekenmerkt door enorme wateroverlast. Overall liepen landerijen, paden en kelders onder en het Vlinderommetje kreeg er ook ernstig mee te maken. Bij Buningshof was zoveel water gevallen dat de jeugdactiviteit op 28 december moest worden afgelast omdat het gebouw niet te bereiken was, de deur van de schuur niet meer open wilde en het toilet niet te gebruiken door onvoldoende afwatering. Het was ook lastig voor de vele wandelaars want hoewel wandelaars op... laars eindigt, hadden de meesten toch gewoon schoenen aan, dus het rondje Buningshof kon niet

gewandeld worden. Henk Hulzebosch, beheerder voor de Natuurvereniging van Buningshof, maakte prachtige luchtfoto's met zijn drone.

Met pallets van Choconut werd geprobeerd de boel te redden

Maar ieder nadeel heeft zijn voordeel, dus toen het ging vriezen werd hetzelfde ontoegankelijk terrein ineens een ideale en spiegelgladde ijsvloer waar velen op af kwamen en hele schoolklassen hebben er geschaatst. Buningshof blijft voor de Natuurvereniging een prachtige plek om te verblijven en mooie activiteiten te organiseren.

Prachtige Ijsbaan Buningshof (Henk Hulzebosch)

JV

Kuiertocht met midwinterhoornblazen langs Buningshof

Op zondag 3 december vond de jaarlijkse kuiertocht plaats. De organisatie van de midwinterhoornblazers wilde het langzaamaan wat eenvoudiger aanpakken. Gekozen is voor het **wandeltraject langs het Vlinderommetje**. Dat betekende dat een flink deel van de wandelaars langs het nieuwe onderkomen Buningshof van de Natuurvereniging aan de Ekelenberg is gekomen. Daar werden zij ontvangen met de diepe en vèdragende klanken van de midwinterhoorn, met uitleg over het maken en de verschillende toonhoogten. Boudewijn en Koos deden dat met verve en met veel geduld.

Intussen konden bezoekers een kijkje nemen in de gebouwen waar warme chocolademelk etc. klaarstond. Honderden bezoekers hebben zo kennis gemaakt met deze prachtige plek. Volgend jaar willen we graag weer meedoen.

JV

Patrick Veenhuis heeft het Vlinderommetje (en zelfs nog een stuk erbij door het Steenberger Oosterveld) gelopen en onderweg een hele serie sfeerfoto's gemaakt. Zijn fotobijdrage staat op <https://photos.app.goo.gl/mKEeMsXhe2Mv4RmB6>

Midwinterhoornblazen bij Buningshof (foto Patrick Veenhuis)

BATMAN in Zuidwolde

Op 15 september kwam de Hoozeveense BATMAN, Jan Mager, naar Zuidwolde om voor onze Natuurvereniging Zuidwolde de jeugd iets te laten horen over Vleermuizen. Het horen kon je op 2 manieren beleven. Jan vertelde iets over het leven van De Vleermuis en je kon met een BAT DETECTOR de echogeluiden van de vleermuizen horen. Na een korte uitleg in de schemering konden de meer dan 25 kinderen (en een veelvoud aan ouders) met vele detectoren (met dank aan IVN Hoozeveen), aan de gang. Niet gehinderd door enige deterministische kennis werd elke vleermuis rond de Entekoele nagejaagd door enthousiaste schreeuwende kinderen. Vleermuizen luisteren op een veel hogere frequentie dus veel last zullen ze hier niet van gehad hebben. Gelukkig was er meer specialistische kennis aanwezig waardoor er toch een poging werd ondernomen om specifieke soorten te onderscheiden. De Dwergvleermuis werd herkend als de kleinste soort. De Watervleermuis was te herkennen aan de witte vlek op zijn buik. De Laatvlieger.... inderdaad die kwam pas wat later. Een lid van onze vereniging had een warmtecamera met tablet bij zich waardoor je ze zelfs in het donker kon zien. De kinderen waren zonder uitzondering erg te spreken over de excursie, al was het maar om toch iets later naar bed te hoeven want.... vleermuizen komen pas in de avonduren tot leven. Via de vereniging is het mogelijk om een vleermuis nestkast te krijgen. Er zijn er enkele gratis ter beschikking gesteld door de gemeente De Wolden. Plaatsing in overleg. Ook is het mogelijk om een batdetector te lenen. Het nieuwste type gaat via de USB C poort op je mobiele telefoon, met een

app is het mogelijk om zelf de soorten te onderscheiden in je eigen achtertuin. Je kunt de geluiden opnemen, opslaan en delen. Meer informatie bij mij of via info@natuurverenigingzuidwolde.nl

Albert Heere

Vleermuizenexcursie

Jan Mager geeft uitleg over vleermuizen aan de kinderen

Op een vrijdagavond om 8 uur ben ik naar een vleermuizenexcursie geweest. Een meneer ging van alles en nog wat vertellen over vleermuizen. Hij zei waar ze leefden en wat ze aten. Ook vertelde hij dat je huisjes voor ze kan bouwen, zodat ze daar in de winter kunnen slapen. Ook zijn er vleermuizen die vooral jagen boven het water, want daar zijn veel muggen. Ze worden ook wel watervleermuizen genoemd. Toen het donker werd gingen we naar vleermuizen luisteren met een speciaal apparaatje. Een meneer ging ons hiermee helpen. Met dat apparaatje kon je horen hoeveel vleermuizen er waren. Op het apparaat zaten cijfers, zo kon je ook weten welke soort het was. **Ik vond het heel leuk.**

Groetjes Maud

23 september 2023: opening Buningshof

De natuur vereniging Zuidwolde heeft van Firma Buning de beschikking gekregen van een tweetal gebouwen gelegen aan de Middelveenseweg.

De naam wordt op het gebouw geplaatst (Simon Datema)

Deze gebouwen kunnen door de natuurvereniging heel goed worden gebruikt voor opslag van allerlei materialen, als vergaderlocatie en, niet in de laatste plaats, voor het onderkomen van een nog op te richten jeugdwerkgroep: een grote wens binnen onze vereniging. Wij zijn Eppe en Hennie Buning en hun zonen zeer erkentelijk voor deze ruime geste. 23 september j.l. was de feestelijke opening van ons nieuwe onderkomen. Veel mensen kwamen een kijkje nemen bij de Natuurvereniging, na het verzamelen bij camping de Krententerp liepen we gezamenlijk, onder leiding van Joop Verburg, naar de mooi ingerichte gebouwen. Joop wist onderweg natuurlijk veel te vertellen over alles wat er te zien was in de natuur. En met deze excursie werd tegelijk de nieuwe zuidelijke lus officieel geopend.

Binnen is alles netjes opgeruimd en ingedeeld (Simon Datema)

Veel bezoekers bij de opening (Joke Laroi)

Binnen voor de kinderen een workshop door Irmagard Ballast verf maken met planten (foto Jan Mager)

Gerrit Jan Makaske ontvangt de prijs voor de naam (Joke Laroi)

BUNINGSHOF: een naam bedacht door Gerrit Jan Makaske. Eppe en Hennie hebben gezamenlijk deze naam onthuld, aangebracht op een kleurrijk bord met logo van onze vereniging. Zij waren zichtbaar onder de indruk. In de weken voor de opening waren (bestuurs) leden al druk geweest om de gebouwen netjes in te richten en de omgeving van de gebouwen op te knappen: onkruid wieden en de heggen trimmen. Het zag er keurig opgeruimd uit en de belangstelling

Meer dan 100 bezoekers bezochten het nieuwe onderkomen (Jan Mager)

was groot voor onze nieuwe aanwinst. Wij, als natuurvereniging Zuidwolde, hopen nog lang plezier te beleven aan deze gebouwen gelegen in een lus van het vlinderommetje. Mooier kan je het bijna niet krijgen.

Bas Slot

Ontmoeting met de heer Heite

De heer Heite is het oudste lid van onze Natuurvereniging en toen ik hem vroeg naar zijn leeftijd gaf hij aan dat hij volgend jaar mei 102 hoopte te worden. Zelfs op zijn leeftijd kijkt hij dus vrijmoedig vooruit. Hij oogt vriendelijk en vrolijk en staat verrassend gemakkelijk op om je een plek te wijzen, maar loopt verder wel voor de zekerheid met een rollator. Hij is geboren getogen op een boerderij in Steggerda. Als zoon van een boer was hij dagelijks in contact met de natuur, maar boer worden wilde hij liever niet. Uiteindelijk is hij op verschillende plaatsen in het land bedrijfsleider geweest van bedrijven in bouwmaterialen. Eerst in Limburg, daarna in Arnhem en tenslotte bij Bakker in Hoogeveen. De heer Heite is vader van twee zonen. In Hoogeveen hebben zijn vrouw en hij 25 jaar gewoond en twaalf jaar geleden zijn ze samen naar Tonckenshuys gekomen. Al na een jaar overleed zijn vrouw zodat de heer Heite daar nu al 11 jaar alleen woont. Toch vindt hij blijmoedig zijn weg en gaat hij ook nu nog bijna dagelijks met de scootmobiel op pad. Naar Veeningen langs verschillende wegen en door naar de Ossensluis en en terug langs de Hoogeveense vaart of naar Alteveer via Ten Arlo en terug over het ecoduct Suthwalda. Onderweg hoort hij de vogels en ziet de natuur. Hij kijkt ook graag in de herfst naar paddenstoelen. Wanneer ik hem vraag hoe hij naar de huidige tijd kijkt en naar de ontwikkelingen in de natuur, kijkt hij bezorgd, maar hij zegt dat hij geen oplossing weet. Je snapt dat wel van iemand van die leeftijd, die op een boerderij is grootgebracht. Ik bedank de heer Heite hartelijk en wens hem een mooie tijd.

Meneer Heite 101 jaar oud

Joop Verburg

Egeltjesmiddag op Buningshof

Het hele buitengebied van Buningshof vol activiteit

Op een zonovergoten herfstdag van 2 oktober 2023 fietsen we al hobbelen via het laatste stukje Ekelenbergweg naar het mooie Buningshof. Het nieuwe clubhuis begint al een beetje vertrouwd aan te voelen, de kinderen weten zelf al de weg. Vanmiddag staat de Egeltjesmiddag op het programma. Ruim 30 kinderen hebben zich opgegeven. Her en der staan tafeltjes met verschillende knutsels gereed:

Even voordoen & daarna kunnen de kinderen het zelf

*Egeltjesdag NVZ
(foto Mieke Holtmaat)*

egels kleien, kleuren, verven én opeten (eierkoek met witte choco, hagelslag en rozijnen tover je zo om tot een egel). Dan stappen we over op het stoerdere werk, namelijk een egelhuisje in elkaar boren en schroeven. Het voederbakje kleien we erbij en van Jurre, die ons van alles vertelt over de egel, krijgen we een heus zakje egelvoer. Onze tuin is helemaal 'egelproof' deze winter. De spanning stijgt als we toe zijn aan het mooiste moment van de middag. Met een hele schare kinderen achter zich aan laat Joop Verburg een echte Egel vrij in de natuur. (De Egel kwam uit het egelopvangcentrum en was na een tijdje verzorging weer gezond) Bijzonder om te zien hoe lang de kinderen nog blijven rondscharrelen rondom 'hun' egeltje. Al hobbelen gaan we weer naar huis, nagenietend van een geweldig leuke middag!

*o.a. namens Syb, Jessa en
Meike, Betty Gras*

Het is daarnaast belangrijk om te vermelden, dat JUMBO Zuidwolde deze middag heeft gesponsord met de ingrediënten voor de eierkoek-egeltjes en met veel lekkere dingen voor alle bezoekers.

Met z'n allen rond de Egel (foto Betty Gras)

Verslag paddenstoel-excursie 07-10-2023

Paddenstoelwandeling in Faliebergbos

Zaterdagochtend 7 oktober werd door een mix van 80-plussers tot en met 10-minners, afkomstig uit Zuidwolde tot Ansen, een wandeling gemaakt door het Faliebergbos. Dit werd begeleid door Bernhard de Vries die als schimmeldeskundige (mycoloog) veel paddenstoelkennis heeft. Ook Hans Post liep als deskundige mee. Bernhard begon op de verzamelplek van het Tonckenshuis met een aardige uitleg aan de hand van een meegebracht boek "Het zwammenboek". Een boekwerk voor jong en oud met eenvoudige maar duidelijke en fraaie afbeeldingen. Uitleg werd gegeven over de onmisbare samenwerking tussen bomen en de schimmels in onze bodem (zonder schimmels geen bomen). De uit een schimmelnetwerk voortkomende voortplantingsorganen verschijnen boven de grond en dat is dus de paddenstoel. De sporen van de paddenstoel zorgen na verspreiding voor het voortbestaan van dit belangrijke ondergrondse schimmellevens. In rustig tempo werd door een groep van 17 natuurliefhebbers over een aantal mooie paden gewandeld. Halverwege werd een pauze gehouden bij de Faliebergvijver. Al slenterend waaiende de groep ook uit tussen de bomen. Onze jongste en fanatiek speurende deelnemer Pim kwam regelmatig met een nieuwe paddenstoel. hard en ook Hans Post konden als deskundige begeleiders diverse facetten toelichten en de mooie namen van diverse soorten werden genoteerd. Zo werden tientallen soorten ontdekt met vaak fraaie namen als tonderzwam, aardster, holsteelkluiwzwam en prachtvlamhoed. Vakkundig werd een duivelsei met een mes gekliefd: de hier

uit voortkomende stinkzwam was daarin mooi herkenbaar. Zo bleek deze jaarlijkse excursie ook in 2023 weer een succes.

Theo Sleijster

*tip: Het Zwammenboek - Scott en Gaya van uitgeverij Lannoo (€ 26,=)

Bernhard de Vries legt de functie van paddenstoelen uit. (foto Theo Sleijster)

Hans Post vertelt aan de kinderen over paddenstoelen (foto Theo Sleijster)

Wilma en kleinzoon Pim bij de Prachtvlamhoed (foto Theo Sleijster)

Nacht van de nacht

Afgelopen zaterdag was het zover, de nacht van de nacht. Het was voor mij en Joep de eerste keer en we wisten niet zo goed wat we moesten verwachten, maar het idee om in het donker in het bos te lopen sprak Joep (6 jaar) enorm aan. Spannend mam! En daar gingen we, ruim 40 deelnemers in twee groepen, de zaklamp op verzoek van Joep thuis gelaten en alleen gewapend met regenlaarzen de nacht van de nacht tegemoet. Hoewel het eerst best een beetje spannend was om zo in het donker in het bos te lopen, waren onze ogen al best snel gewend aan het duister. Na een tijdje gelopen te hebben mochten we sterren kijken met een telescoop. We hebben zelfs Jupiter mogen bewonderen. Een eindje verder op mochten we onze handen in een bak steken waar diverse dingen te voelen waren. De kinderen stonden te popelen en dit enthousiasme werkte aanstekelijk voor de volwassenen onder ons. Het duivelsei zorgde voor grote hilariteit bij de kinderen, waarvan er 1 van plan was om het bij papa in bed te stoppen! We hebben nachtvinders gespot met het mottendoek, paddenstoelen gezien, gehoord over de vogels in het bos en uilen bewonderd. Dit laatste was wel het hoogtepunt voor Joep. Als afsluiter in Tonckenshuys een lekkere kop warme chocolademelk en moe maar voldaan het bed in. We hebben een fijne avond gehad waarbij ik oprecht genoten heb van de passie waarmee er door de vrijwilligers verteld werd over de pracht van de natuur en de wisselwerking met de kinderen. Want wat weten de kinderen al veel en wat is het heerlijk om ze op deze manier enthousiast te krijgen voor alles wat de natuur rijk is. Kortom, wij zijn er volgend jaar weer bij!

Denise en Joep Bernasco

PS. de Natuurvereniging is blij dat er ieder jaar weer vrijwilligers zijn die de deelnemers willen vertellen over het belang van de duisternis. Alle vrijwilligers en ook Tonckenshuys hartelijk dank.

JV

Rob van Leeuwen laat alle deelnemers naar de maan en naar Jupiter kijken

Griezelen bij de voelkist

Gerrie de Lange met vogelgeluiden uit de bomen

Vliegdennen trekken in Steenberger Oosterveld

Vliegdennen trekken door Berend en Marian (Foto Albert Heere)

Op 21 oktober zijn we aan de gang gegaan om in overleg met Het Drentse Landschap jonge vliegdennen weg te halen uit de heide van het Steenberger Oosterveld. Het was de bedoeling om ook jongeren te bewegen om mee te doen maar dat bleef beperkt tot een jonge deelnemer. Samen is het toch gelukt om een heel stuk schoon te maken waarop we met tevredenheid kunnen terugkijken.

Albert Heere

Natuurexcursie in het Vechtdal 28 oktober 2023

Wandelend door het stuifzand (Elise Stellingsma)

Met een mooi groepje onder leiding van Edwin de Weerd en Joop Verburg zijn we naar landgoed Junne aan de Vecht in de buurt van Ommen gereden. Het is een schitterend gebied met bos en zandduinen. Edwin is hier als ecologisch medewerker werkzaam geweest om het stuifzand in dit gebied te bevorderen. Dat de werkzaamheden hun nut hebben gehad blijkt uit de prachtige stuifduinen die zijn ontstaan, een dynamisch landschap. Hier hebben we in het bos alsook langs het stuifzand mooie soorten paddenstoelen gevonden. In het bos b.v. Roodschubbig gordijnzwam, Gekraagde aardster, Narcis-amaniet, Papegaaizwammetjes, Witbruine ridderzwammen, en verschillende russula's en mycena's, te veel om op te noemen. Er werd geroken, geproefd en uitgespuugd om ze op naam te brengen.

Langs en in het stuifzand hebben we weer andere soorten gevonden zoals Oranje mos-bekertje, Okergele vezeltruffel en een Tol-zwam. Roel Smit vond op een konijnenkeutel een Kogelwerper. We keken met verbazing naar de schitterende veren van een Wintertaling, die kennelijk door een roofvogel was geplukt en verorberd.

Daarna zijn we naar een ander gebied in de buurt gereden waar Edwin ook werkzaam is geweest. Daar worden dijkjes aangelegd om het water vast te houden wat gunstig is voor de vorming van hoogveen. Ook hier vonden we weer mooie paddenstoelen zoals o.a. Vuurzwammetje, Hertenzwam, Dennenvlamhoed en heel veel fopzwammen. We hebben een prachtige leerzame dag gehad in schitterende gebieden.

Elise Stellingsma

Uitleg van Edwin de Weerd over het gebied

Natuurwerkdag 2024

Zoals altijd op de eerste zaterdag van november is ook dit jaar weer meegedaan aan de nationale natuurwerkdag. Zeldzaam dat de weergoden even de adem inhielden en ons, zelfs met een dun zonnetje, met een droge ochtend bij ons werk ondersteunden. Met werkmateriaal van Landschapsbeheer Drenthe en hulp van Jurre die bij Landschapsbeheer werkt, is een groep van 12 mensen aan de gang gegaan. Langs het vlinderommetje werden bloemenweijtes die in de Ekelenberg zijn aangelegd,

Pauze tijdens natuurwerkdag

Jong en oud kwam om te helpen

gemaaid met de "eenasser" die bediend werd door Geert Wemmenhove. De paden werden door anderen wat opgeknapt en de rest van de groep ging aan de slag bij de rotonde om daar de heide een beetje zichtbaar te houden en boomvrij te maken. Jong en oud zette zich in en het resultaat mocht er zijn. Aan het einde kreeg ieder een boom mee die door Landschapsbeheer als geschenk werd aangeboden.

Jaap Vliegenthart

Film: "Onder het maaiveld" in de Ontmoetingskerk

Op 17 november werd door de Natuurvereniging in samenwerking met de duurzaamheidscommissie van de Ontmoetingskerk de film "Onder het maaiveld" vertoond. De film werd voor gereduceerd tarief beschikbaar gesteld door IVN-Nederland, waar we heel dankbaar voor zijn. Ruim 100 bezoekers niet alleen uit Zuidwolde maar uit de wijde omgeving kwamen kijken naar deze indrukwekkende film. Opnames met elektronenmicroscopen lieten de kleinste organismen zien die in de bodem leven en de bodem vruchtbaar maken. Maar ook allerlei initiatieven van groepen mensen die groene tuinen en voedselbossen gingen aanleggen, kregen aandacht in deze film. Op indringende manier werd duidelijk

hoe belangrijk de werking van de natuur zelf is en dat een gezonde bodem onontbeerlijk is voor gezonde voeding. Openingslogan van de film: "In 1 theelepel gezonde aarde zitten meer levende organismen dan er mensen leven op aarde". Wanneer je dat tot je doorlaat dringen begrijp je hoe rijk de natuur is, maar tegelijk hoe kwetsbaar.

1 theelepel gezonde aarde

Corrie Veldboom

ZOMERPROGRAMMA NATUURVERENIGING ZUIDWOLDE 2024

Dinsdag 19 maart 2024 Sterrenkijken bij Buningshof. 19.15 uur tot 20.45 uur. Rob van Leeuwen heeft een schitterende telescoop waarin maan en planeten tot in detail te bewonderen zijn. **Voor jeugd en voor volwassenen.** Graag aanmelden via info@natuurverenigingzuidwolde.nl met telefoonnummer zodat gebeld kan worden wanneer de weersomstandigheden te ongunstig zijn.

Dinsdag 26 maart 2024 aanvang 19.30 uur Jaarvergadering voor leden van Natuurvereniging Zuidwolde in Wolderhuus met afscheid van Joop Verburg als voorzitter.

AANSLUITEND: Dinsdag 26 maart 2024 20.30 uur Wolderhuus presentatie van de overbekende natuurkenner Geert de Vries die schitterende beelden laat zien van "Vogels in de woonomgeving en in het buitengebied". **Iedereen** is hartelijk welkom De toegang is gratis en de inloop is vanaf 20.15 uur

JEUGD: April '24 Start van de nestkastroutes (zie de uitnodiging in deze Natuurgenoten)

Dinsdag 2 april Werken in de Vlindertuin. Iedere eerste dinsdag van de maand is er werk in de Vlindertuin van 9.00 uur tot 12.00 uur. Tussendoor altijd koffie met gebak. Iedereen die wil helpen is welkom.

Zaterdag 6 april 2024 VOGELXCURSIE naar het Zwarte gat om 7.00 uur o.l.v. een ervaren gids. Verzamelen aan het eind van de verharde weg de Egge, Zuidwolde naar links ingang Zwarte gat. (zie de verdere details in deze Natuurgenoten).

Vrijdag 12 april 2024 NACHTVLINDEREN Iedereen is welkom om hierbij te zijn. Tijden en plekken zijn te vinden op de website www.natuurverenigingzuidwolde.nl bij agenda. Volgende data zijn steeds op vrijdag 10 mei, 7 juni, 12 juli, 9 augustus, 6 september, 4 oktober. Ieder die het leuk lijkt, is hartelijk welkom. Controleer wel of de avond doorgaat want wanneer het weer ongunstig is, kan het afgelast worden of verplaatst naar de zaterdag erna.

JEUGD Woensdag 1 mei Wildplukken en eten bij Buningshof 14.00 uur tot 16.00 uur o.l.v. Olga de Lange

JEUGD 2x !! Woensdag 8 mei en woensdag 15 mei Papier en verf maken van planten bij Buningshof 15.00 uur tot 17.00 uur o.l.v. Irmgard Ballast De eerste keer papier maken en dat laten drogen, de tweede keer verf maken en verven.

Zaterdag 18 mei VOGELXCURSIE Dwingelderveld o.l.v. ervaren gids verzamelen om 6.20 uur bij Tonckenshuys. Kan ook rechtstreeks naar parkeerplaats bij Benderse in Ruinen om 7.00 uur.. (zie de verdere details in deze Natuurgenoten)

JEUGD Woensdag 29 mei Sporen zoeken en gipsafdrukken maken Buningshof 15.00 uur tot 7.00 uur o.l.v. Irmgard Ballast

Donderdag 6 juni 2024 Natuurexcursie langs het Vlinderommetje o.l.v. Joop Verburg. We starten om 13.30 uur bij Buningshof en kijken o.a. naar de orchideeën bij Middelveen. Na afloop is er koffie en thee voor alle deelnemers. Opgave via info@natuurverenigingzuidwolde.nl

JEUGD Dinsdag 11 juni Slootjesmiddag bij de vlonder bij Idylle achter de Handelsweg. Tijd van 15.00 uur tot 16.30 uur

JEUGD Zaterdag 22 juni Afsluiting nestkastroutes. We gaan naar Vogelpark Ruinen van 14.00 uur tot 16.00 uur

JEUGD Dinsdag 25 juni Thema middag BIJEN bij Buningshof We gaan knutselen van 15.00 uur tot 17.00 uur o.l.v.

Zaterdag 28 september Natuur-dagexcursie in Woldlakebos: Planten-, libellen-, vlinder-, en paddenstoelenparadijs o.l.v. Edwin de Weerd. Verzamelen om 9.00 uur bij Tonckenshuys. Opgave via info@natuurverenigingzuidwolde.nl

Geschenken

Als Natuurvereniging stellen wij het natuurlijk op prijs wanneer er aan ons op uiteenlopende manier gedacht wordt. **Lid worden** is wel een van de dingen die we het fijnst vinden en gelukkig doen veel mensen en gezinnen dat. Het ook mooi wanneer op andere manieren aan onze vereniging wordt gedacht zoals:

- Een gift van € 250,- die we van een anonieme gever ontvingen.
- Geert Vrielink die filmapparatuur en een diatafel aan ons heeft geschonken.
- Jan van Schot die vogelspellen uit zijn lerarentijd over had en aan ons ter beschikking stelde.
- De gemeente De Wolden die ons een aantal mooie nestkasten schonk en ons in tijden van watersnood een keet met toilet beschikbaar stelde.
- De Hoogeveensche courant die ons ter gelegenheid van het jubileum en de opening van Buningshof de "Taart van de week" schonk.

Alle gevers hartelijk dank!

Taart van de week (Buningshof) Andre Weima

Foto- en filmavond 2023

Op 28 november was de jaarlijkse foto- en filmavond van de natuurvereniging in de Boerhoorn. werd ook dit keer een zeer afwisselend programma waarbij ervaren fotografen en beginnende enthousiastelingen elkaar afwisselden.

Martin Stolp liet in een mooie serie zien hoe hij hun vijver in een jaar tijd van een saaie poel veranderd heeft in een levende en rijke natuurvijver met o.a. een foto van een uitsluitende Heidelibel

Maud Maas Geesteranus heeft met eindeloos geduld opnames gemaakt van de metamorfose van verschillende nachtvlindersoorten zoals de Witvlakvlinder.. De veelkleurigheid van de natuur kwam hierin schitterend tot uitdrukking. Haar series foto's zijn op Youtube te bekijken (zoek naar Maud Maas Geesteranus)

Metske van der Maar toonde een serie natuurfoto's die vooral gericht waren op het libellenleven. Hij reisde rond in het land om de mooiste en meest zeldzame libellen op de foto te krijgen. Het hoogtepunt was de vastlegging van de allereerste Gaffellibel in de provincie Drenthe. Ook de foto van de Buidelmees in Groningen was voor de aanwezigen een grote verrassing.

Carl Maurits woont inmiddels in Spanje, maar dat weerhield hem er niet van om een aantal foto's op te sturen. Hij liet zien wat een prachtige vogels, vlinders en libellen in zijn omgeving rondvliegen.

Gerrie de Lange liet in een uitgebreide serie o.a. zien welke vogels hij allemaal in zijn tuin midden in Zuidwolde gefotografeerd had. Wat een rijkdom!

Muizen-(Mark Sportel)

Na de pauze was **Mark Sportel** aan de beurt; jong en nog maar pas lid van de vereniging maar met prachtige beelden, die bewijzen dat hij een scherp en breed oog voor de natuur heeft.

Bert Bijmolt is ook pas kort lid van onze vereniging maar hij is klaarblijkelijk al veel langer natuurfotograaf. Iedereen was onder de indruk van de kwaliteit van zijn foto's en de mooiste was voor mij de bijzondere foto van de Wielewaal, onze Logo-vogel.

Philip de Brabander toonde een prachtige en zeer kunstzinnige film van een Torenvalk waarbij de beelden helemaal gesynchroniseerd waren met de muziek. Schitterend om naar te kijken.

Bart Pijper kon ook niet zelf aanwezig zijn, maar ook van hem werden enkele indrukwekkende films vertoond die ook op Youtube te vinden zijn (zoek bartjestruijn en geniet van beelden en muziek)

Martin Beekwilder maakte vogelfoto's bij een recente vakantie in Zeeuws Vlaanderen. In de foto's van Martin zit altijd beweging; er gebeurt iets en dat was vooral te zien in de foto's van de Kluut die om de jongen te beschermen voortdurend andere vogels wegjoeg.

Tenslotte **Joop Verburg** die beelden toonde van zijn recente reis naar de Morvan (Fr) Paddenstoelen planten, insecten zoals de Bidsprinkhaan en landschappen toonden hoeveel moois de Morvan te bieden heeft.

Het publiek heeft genoten. We doen dit vast volgend jaar weer en voel je vrij om je aan te melden. *N.B. Van iedere bijdrage staat een foto bij het verslag op de website.*

JV

Boomplantfeest op Ten Arlo

Op maandag 11 december 2023 werd een boomfeestdag gehouden op Ten Arlo. De nationale Vlinderstichting bestaat in 2023 40 jaar en viert dat in Drenthe samen met Natuurvereniging Zuidwolde. De nationale Bomenstichting wilde de Vlinderstichting een cadeau geven, door een boomplantdag aan te bieden. In de samenwerking met deze 3 organisaties is het een mooi feest geworden. Vooraf kwamen vertegenwoordigers van de 3 organisaties en gemeente De Wolden bijeen in Narline, waar we getrakteerd werden op koffie met gebak (Hartelijk dank Gerrit Jan Lip c.s.!) Om 12.30 u. kwam een stoet van 30 schoolkinderen van groep 6 van het Groene Hart met hun meester Ties. De kinderen werden feestelijk uitgedost in hesjes met de sprekende tekst "ik ben een boomfeest-HELD" of met "Tree-shirt" er op. Marleen van den Ham van de Bomenstichting heette ieder welkom en Nico Velthuis van de gemeente legde uit waarom we juist op de Brink van Ten Arlo bomen gingen planten. Wethouder Gerrie Hempen vertelde dat bomen in de natuur enorm belangrijk zijn en Joop Verburg ging in op het belang van bomen voor Vlinders. Gelukkig wisten de meeste kinderen al (vooral dankzij de vlindertentoonstelling in juni) dat rupsen eten van de bladeren van bomen en struiken en dat ze ook daarom zo belangrijk zijn.

Met hulp van wethouder Gerrie Hempen wordt de Lindeboom geplant

Na de instructies gingen de kinderen vol enthousiasme aan de gang eerst met het planten van een Lindeboom midden op de Brink. Dat mag in de komende jaren een beeldbepalende grote Linde worden. Daarna werd een groot aantal inheemse struiken in de randen van de Brink geplant. In ieder plantgat werden eerst wat regenwormen losgelaten zodat kinderen weet hebben van het belang van bodemdieren. Alle kinderen kregen nog een linnen tas mee met leuke dingen en informatie over vlinders en bomen en fietsten daarna weer naar school terug. Op de website is bij nieuws hier ook een film over te zien.

Joop Verburg

Afsluiting 50-jarig jubileum van de Natuurvereniging

De 16e december was een datum waar al heel lang van tevoren naar werd uitgekeken. Al een jaar eerder was duidelijk dat ook de nationale Vlinderstichting in december haar 40-jarig jubileumjaar af zou sluiten en wel in Drenthe. Dat was toen al reden om te overleggen: Kunnen we die dag niet samen doen en daar werd positief op gereageerd. Het werd een onvergetelijke dag. Aanvankelijk leek het er op dat we geen plek zouden kunnen vinden. Immers de Boerhoorn had er slotfeest voordat de afbraak zou beginnen op vrijdagavond 15 december. Maar na intensief overleg kregen we toch die allerlaatste zaterdag alsnog de volledige ruimte in de Boerhoorn. Namens de Vlinderstichting was Amber van Amsterdam degene die het program-

Joop en Titia nemen nog even het programma door (Geert de Vries)

Burgemeester Nieuwenhuis speldt de ridderorde op (Peter Nefkens)

ma regelde. Zij deed dat met enorme inzet en op een enthousiasmerende manier. 's Middags voor de kinderen was er een knipkunstenaars Anke Doornekamp, die leerde hoe je mooie vlinders uit papier kunt knippen. Er waren ook verschillende films te bekijken. Verder waren er drie excursies voor de groteren. Alledrie bijzonder uitdagend en uiteindelijk allemaal met succes afgerond. Dat wordt in het artikel hierna uitgelegd.

Bij de aanvang van het middagprogramma was er ruimte ingeruimd voor een heugelijk moment. Titia Wolterbeek, directeur van de Vlinderstichting, opende de feestdag waarna Joop Verburg namens de Natuurvereniging iedereen welkom zou

Een volle zaal geniet mee (Peter Nefkens)

heten, maar tot grote verrassing van Joop verschenen naast de burgemeester van de gemeente De Wolden ook familieleden, kennissen, natuurvrienden en vertegenwoordigers van aan de natuur gelieerde organisaties ten tonele. Op dat moment werd het hem duidelijk dat naast het officiële dagprogramma er ook een extra programma-onderdeel was ingevoegd. Burgemeester Nieuwenhuizen mocht hem uit naam van ZKH Willem Alexander onderscheiden met de Ridderorde van Oranje-Nassau. Deze onderscheiding was hem verleend op grond van zijn jarenlange inzet voor natuureducatie, natuurbeleving en natuurbehoud in de breedste zin van het woord. Joop was op dat moment 34 jaar bestuurslid van de Natuurvereniging, waarvan 27 jaar als voorzitter. Naast zijn inzet voor de natuur op plaatselijk niveau is Joop verder betrokken bij diverse pro-

Kijk wat een mooie vlinder...

vinciale en landelijke natuurorganisaties. Voor Joop blijkt de Natuurvereniging een ventilatiekanaal waarin zijn natuurgedreven houding en inzet goed tot zijn recht komt. Daarin bewijst hij niet alleen de verenigingsleden een grote dienst, maar ook alle inwoners van Zuidwolde en wijde omgeving.

's Avonds was er eerst een gratis maaltijd voor alle deelnemers aan de excursies en gasten die waren gebleven en daarna een programma waarbij Joop Verburg een bijdrage hield over dagvlinders en nachtvlinders in de Vlindertuin in Zuidwolde. Hij liet zien hoeveel moois er te beleven is, maar ook hoeveel er in 25 jaar Vlindertuin ook al verloren is gegaan. Daarna werd in een drachtige samenwerking door Kars Veling en Annette van Berkel een presentatie gegeven in woord en beeld. Kars vertelde op zijn kenmerkende en aanstekelijke manier over de leefwijze van verschillende vlindersoorten in Drenthe en over hun voor- of achteruitgang en het toekomstperspectief. Annette liet in adembenemende films zien over dagvlinders en nachtvlinders. Het was inderdaad een onvergetelijke dag.

Geert Smid

Voor alle deelnemers stond een maaltijd klaar

Knipkunst leren van Anke Doornekamp

Verslag van excursies op jubileumdag

Op 16 december zijn 's middags 3 groepen op pad gegaan in zeer specialistische excursies.

De eerste excursie is in Zuidwolde jaarlijks terugkerend: Zoektocht naar eitjes van de Sleedoornpage. Dit jaar is gezocht bij de Slagendijk onder leiding van echte kenners Menno Venema (vlinderstichting en Gerrit Padding (Steenwijk, waar ieder jaar honderden tot duizenden eitjes gevonden worden) Jammer genoeg was bij deze excursie het resultaat een beetje teleurstellend, want er werden maar twee eitjes gevonden. Volgens Gerrit moeten jonge sleedoornstruikjes meer gespaard worden. Wij zullen het doorgeven.

Eitje Sleedoornpage

De twee andere excursies waren boven iedere verwachting succesvol. Metske van der Maar schrijft :

We gingen o.l.v. René Manger met ca. 10 enthousiaste personen naar het Uffelter Binnenveld.

Bij aankomst gaf René vooraf uitleg. De 2 winterjuffers zijn de enige libellesoorten die als imago overwinteren. Ze zijn in staat om een soort antivries aan te maken waardoor ze niet bevriezen. Tevens blijkt dat ze zich eerder dan hun omgeving opwarmen, dit kan wel 3 á 4 graden schelen.

Het overwinteringsgebied ligt vaak een flink eind (soms wel 30 km) van de plek waar ze geboren zijn. Buiten de voortplantingstijd is er geen binding met die plek. Vaak een vennetje. In Nederland komt de Bruine Winterjuffer vrij algemeen voor. De Noordse Winterjuffer voornamelijk rond de Weerribben en het Kuinderbos. Hierdoor is het Uffelterveld een geschikte plek voor de overwintering van deze Winterjuffer. Na de uitleg gaf René aan waar we de Winterjuffers het beste konden zoeken. De Winterjuffers zoeken een plaatsje waar ze snel zonlicht kunnen opvangen.

Dus vooral op open plekken en lichte verhogingen in het veld. Hierbij zitten ze vaak vlak boven de heide op een spriet van het Pijpenstrootje waar ze in de lengterichting op zitten. Bij het naderen zie je vaak dat ze zich min of meer verstoppen achter het strootje om niet op te vallen.

Noordse winterjuffer (Metske van der Maar)

Zoeken naar Winterjuffers. (René Manger)

Hierdoor kan het soms lastig zijn om een goede foto te maken. Na enig zoeken werd al snel de eerste Bruine Winterjuffer ontdekt. Hierna werd ook de Noordse Winterjuffer gevonden. Uiteindelijk waren dat meer dan 25 Bruine- en Noordse Winterjuffers. De missie was dus meer dan geslaagd.

De derde excursie was zo mogelijk nog spectaculairder. Silvio Lindhout leidde deze excursie er werd gekeken naar eitjes van de Eikenpage, de Sleedoornpage, sporen van microvinders en ook een pop van Bont zandoogje werd gevonden. Silvio was ter voorbereiding eerder even op zoek geweest waarbij hij in de buurt van ecoduct Suthwalda een rups had gevonden van de zeldzame Grote weerschijnvlinder.

Dat is een grote maar zeer zeldzame dagvlinder die ooit eenmaal in Zuidwolde is gemeld. Over het vervolg schrijft Silvio zelf: *Toen we bij ecoduct Suthwalda aankwamen was het eindelijk zover: op een ideale boswieg zat de eerste rups van grote weerschijnvlinder! Het beestje werd gelijk op de foto gezet door diverse blijde deelnemers. Langs het ecoduct staan veel boswieggen, een goede plek voor Grote weerschijnvlinder dus. Alle deelnemers gingen enthousiast op zoek. Iedereen pakte (voorzichtig) een wilgentakje vast om deze te inspecteren op rupsen. En dat ging goed, want er werden nog een tweede, derde en vierde rups gevonden! Inmiddels werd het snel donker, wat het zoeken nog uitdagender maakte. Op het laatste moment werden vlak bij elkaar nog een vijfde en zesde rups van Grote weerschijnvlinder gevonden. Een geweldig mooi aantal voor zo'n lastig te vinden rups! Beter had ik niet kunnen hopen. De dag kon niet meer stuk en we zijn voldaan weer terug naar de Boerhoorn gelopen. (foto 4 en 5)*

JV

Excursie Silvio Lindhout uitleg over rupsen grote weerschijnvlinder (Foto Titia Wolterbeek)

Rups grote weerschijnvlinder (Gerrie de Lange)

Winterplantenjacht

Ook dit jaar is weer een aantal leden van de Winterplantenjacht, die elk jaar door FLORON wordt uitgeschreven, op pad gegaan om een uur lang een gebied uit te kammen en te zoeken naar bloeiende planten. Midden in de winter. Dit jaar kozen we voor het gebied rond Buningshof. Hoewel het grootste deel van de omgeving onder water stond vonden we op de droge stukken toch 20 soorten met bloei. De bijzonderste was de Gewone hennepnetel. Die hadden wij in de winter nog nooit bloeiend gezien.

Gewone hennepnetel stond mooi in bloei

Het was mooi weer, zacht en droog en we hebben genoten van de zoektocht. Na afloop hebben we in Buningshof heerlijk koffie met verrukkelijke taart van de jarige Pien gegeten. Om nooit te vergeten....

Edwin Dijkhuis

Winterwandeling

Op 7 januari 2024 ging de geplande excursie/winterwandeling over ecoduct Stiggeltie en Landgoed Linde niet door vanwege de overmatige regenval. Op sommige stukken van de route stond wel 30 cm water en ook de grond van het ecoduct was zo verzadigd dat je er in wegzakte. De afgelasting was laat en dus zouden er toch wel wandelaars kunnen komen. Ik ben dus (samen met Irmgard Ballast) naar de verzamelplek gegaan in Linde om mensen die de afgelasting gemist hadden, te informeren.

Smalle ijzervaren

De teleurstelling van de 10 aanwezigen was dermate groot dat we toch een kortere winterwandeling over het begaanbare deel van landgoed Linde hebben gehouden. Het was ook met zo'n kleine groep heel leuk!

Na afloop zijn Irmgard en ik nog even naar het landgoed gegaan om de diverse varens te bekijken. Naast de gewone bossoorten stekelvarens en mannetjesvarens vonden we nu twee pollen Tongvaren en drie pollen Stijve naaldvaren; allebei zeldzame soorten, die we in dat vak eerder vonden. Daartussen stond ook een pol Geschubde mannetjesvaren en heel verrassend vond Irmgard daar ook nog een Smalle ijzervaren. Uiteindelijk kwamen we er ook nog twee pollen Zachte naaldvaren tegen. Ook dat zijn allemaal zeldzame varensorten. Ze komen in Drenthe pas sinds een aantal jaren in het wild voor; zo vanaf 2017 en ze worden steeds gevonden in aangeplant bos op voormalige landbouwgrond.

Joop Verburg

Natuur in Spanje door Hans Boerma

Op 20 februari ging onze Natuurvereniging voor het eerst naar het Wolderhuus voor een lezingavond. Hans Boerma uit Wormerveer gaf een presentatie over landschappen en natuur in Spanje van de Ebro-delta tot de Pyreneeën. Voorzitter Joop Verburg opende de avond en blikte eerst -ietwat weemoedig- terug naar de vertrouwde Boerhoorn. Maar de stoelen zaten goed en het werd een mooie avond voor de 30 aanwezigen. De presentator vertelde van alles bij zijn scherpe beelden zoals over de zoutwinning bij de Ebro delta en zelfs rijstteelt. Talloze watervogels kwamen langs waaronder Ralreiger. Flamingo, Purperkoet en Steltkluut met zijn enorm lange poten en ga zo maar door. Daarna gingen we de steppe op met allerlei soorten Leeuweriken en dieper het land in beelden van hangvenen en de planten die daarin groeien. In de Pyreneeën toonde hij beelden uit de Sierra del Guara. We genoten van de Blauwe rotslijster, van de vele orchideeën waarbij naast de -duidelijk-Aangebrande orchis en de Riet-, Kever-

en Muggenorchissen ook de Bijenophrys en de Hommelophrys met hun boeiend feromonenverhaal. Insecten worden niet gelokt met nectargeur maar met de seksgeur van vrouwtjes van die insecten. De mannetjes krijgen stuifmeelklompjes op hun kop en wanneer ze bij de volgende bloem komen, bestuiven ze die. Zo bijzonder! We zagen prachtige planten zoals Rapunzels. Ook kwamen schitterende libellen en beekjuffers en allerlei vlinders en rupsen voorbij; dat wil zeggen ze zaten even heel mooi stil voor ons. Zo ook de vele blauwtjes waarvan wel 40 soorten in dat gebied rondvliegen. Tenslotte iets veel groters: beelden van de gieren; de grote aaseters soms in grote groepen bij elkaar. Eerst de Vale gier dan de Aasgier en tenslotte de Lammergier die de botten versplintert en het merg eet. Kortom we hebben die avond heel veel moois en bijzonders gezien, wat ons even vakantiegevoel bezorgde. Joop bedankte Hans na afloop En gaf hem ook het boek "de Stenen Tuin" mee en wenste iedereen wel thuis.

Pien van de Stadt

Hans Boerma vertelt in Wolderhuus over Spanje

Jeugdmorgen in Buningshof

Op 21 februari in de voorjaarsvakantie was de ten gevolge van enorme wateroverlast uitgestelde jeugdmorgen in Buningshof. Bijna was het weer niet doorgestaan want door nieuwe regenval was het land er omheen weer zo nat dat de septic-tank van het toilet niet kon afwateren. Gelukkig sprong de gemeente bij en mochten we een keet met toilet gebruiken. Met bijna 50 kinderen en hun begeleiders en wel 12 vrijwilligers was het een enorme maar gezellige drukte. Hier de reactie van Jesse (8 jaar) over de activiteiten:

Gemeente redde ons uit de watersnood met een keet met toilet

Intensief uilenballen pluizen

We hebben heel veel dingen voor de natuur gemaakt. Een vetbol in een kopje en pinda's rijgen voor de vogels en een insectenhuisje. Het allerleukste vond ik het uitpluizen van een uilenbal. Ik heb heel veel schedels van muizen gevonden. Het was erg gezellig! We kregen ook nog paaseitjes en wat drinken.

Jesse

JV.

Alle foto's zijn gemaakt door Theo Sleijster

De kaakjes van de muizen konden dankzij een camera op de laptop bekeken worden

Gelukkig kwamen velen op de fiets

Activiteiten in de grote schuur

Met Wilma vetbollen in kopjes maken

Met z'n allen pinda's rijgen

De Jeugd boort zelf de gaatjes en...

Hilbert assisteert bij de insectenhotelletjes

Jan, Gerrie en Hilbert hangen natuurlijk ook een hotels op bij Buningshof

Trots op het resultaat

Nestkasten routes voor de jeugd!

Net als vorig jaar hebben we rond Zuidwolde weer een aantal nestkastcontrole routes gemaakt. Samen met onze enthousiaste vrijwilligers ga je in het broedseizoen elke week een uurtje op pad om eieren te tellen of jonge vogels te spotten. Het broedseizoen duurt ongeveer 10 weken. De start hangt een beetje af van het weer maar begon in 2023 op de 2e week van april. Vorig jaar hadden we een recordaantal van meer dan 140 jonge vogels als Koolmezen en Pimpelmezen en Bonte Vliegenvangers geteld.

Jonge Bonte vliegenvangers in nestkast

Volle aandacht bij het ringen van Steenuiltje

Routes

- A FALIEBERGBOS**
centraal gelegen en veel nestkasten; Maandag 18.00
- B KERKWEI**
rustig buiten het dorp en veel informatie; Dinsdag 18.00
- C ZUIDERESWEG**
centraal in het dorp, compacte route; Woensdag 16.00
- D NOLDERWOUD**
avontuurlijke route, veel nestkasten; Donderdag 15.30
- E BELEVINGSBOS**
nieuw en centraal in Kerkenveld; Vrijdag 18.30

Dit jaar hebben we van de gemeente De Wolden 25 nestkasten gekregen die ook geschikt zijn voor andere vogels als Roodborst, Boomkruiper en Zwarte Mees. Elke vogel heeft zijn/haar specifieke behoefte voor b.v. de grootte van het toegangsgat voor het huisje. Dus niet elk huisje is geschikt voor elke vogel. Maar met deze fraaie nieuwe woningen hebben we dus wel kans op wat meer variatie.

Naast de bestaande vier routes in De Wolden hebben we nu ook een nieuwe route door het Belevingsbos in Kerkenveld. Met dank aan de beheerder van dit bos kunnen we nu in Kerkenveld ook een route lopen. We willen kijken of een aantal kinderen bij het ringen van Uilen aanwezig kunnen zijn.

Dit hangt natuurlijk af van het aantal geboren "uilskuikens" en gaat in overleg met Roelof Nijboer. Vorig jaar had hij een record aantal kuikens in zijn steenuilenkasten.

Dit jaar willen we het geheel afsluiten met een excursie bij het Vogelpark in Ruinen op zaterdagmiddag 22 juni van 14.00 tot 16.00. Kinderen krijgen wat te drinken en heerlijk broodje "knak". Wil je meedoen en is iemand in het het gezin lid van de Natuurvereniging Zuidwolde of wil je zelf

(jeugd) lid worden? Aanmelden kan via nestkast2024@gmail.com! Lid worden kan je via de site van de Natuurvereniging Zuidwolde. Een jeugdlidmaatschap kost 7 euro per jaar. Je kan ook meedoen met onze andere activiteiten en je krijgt ons fraaie blad Natuurgenoten thuis bezorgd. Wil je meer informatie? Mail dan naar nestkast2024@gmail.com en je krijgt antwoord op je vragen.

Albert Heere en Mieke Holtmaat

Vogelexcursie "Het Zwarte Gat"

Het Zwarte Gat is een prachtig veengebied ten zuiden van Zuidwolde. Bij vele waarschijnlijk een erg bekende plek, maar hebt u de vele vogelsoorten ook kunnen spotten die zich schuilhouden zien in dit gebied? Op **zaterdag 6 april** verzamelen we om 6:50 bij de parkeerplaats van Het Zwarte Gat aan de Zuiderweg bij de ingang van het natuurgebied net buiten Zuidwolde.

Met een beetje geluk spot u misschien wel de ijsvogel die zich regelmatig in het gebied laat zien. De excursie is gratis en u hoeft zich niet aan te melden. Voor vragen kunt u terecht bij nvz.vogelwerkgroep@hotmail.com. Ik hoop u daar te zien en laten we er samen een mooie ochtend van maken.

Roy Strijker

Vogelexcursie "Het Dwingelderveld"

Het Dwingelderveld is bekend bij vele om lekker te gaan wandelen op een mooie weekenddag. Vaak gaat zo'n wandeling gepaard met de vele geluiden van de natuur en af en toe laat ook een adder zich zien. Op **zaterdag 18 mei** organiseren we een mooie excursie naar dit unieke gebied. Deze excursie biedt u de kans om met een ervaren gids door dit prachtige gebied te lopen en uitleg te geven over al deze aspecten. Wie weet leert u zelfs nog wat nieuws! De excursie start om 7:00 en we verzamelen om 6:20 bij de parkeerplaats van het Tonckenshuys, om 6.30 rijden we gezamenlijk naar de excursie locatie.

Mocht u direct naar Dwingelderveld willen rijden, het startpunt bevindt zich bij de grote lange parkeerplaats bij het bezoekerscentrum aan de Benderse 19 te Ruinen. De excursie zal ongeveer 2-3 uur duren, dit is natuurlijk volledig afhankelijk van hoeveel er gezien wordt tijdens de wandeling.

Voor vragen kunt u terecht bij nvz.vogelwerkgroep@hotmail.com en hopelijk tot dan.

*Roy Strijker,
Coördinator vogelwerkgroep*

Kraanvogels broedden in Zuidwolde?

In de vorige Natuurgenoten stond al een bericht over twee Kraanvogels die voortdurend werden gezien in het gebied van Nolde/Bazuin. Het werd nog veel mysterieuzer. In november en december stonden er niet twee maar ineens drie Kraanvogels in het veld. Gerrie de Lange maakte er foto's van. De derde heeft niet de karakteristieke rode vlek op het hoofd

en mist ook de zwarte nekstreep. De kop is bruinachtig en het gaat duidelijk om een jong. We hebben een en ander nagevraagd bij Harald de Graaf en die vertelde dat hij gemerkt heeft dat twee Kraanvogels een broedpoging hebben gedaan in het Meeuwenveen.

Daar komen veel wandelaars en die drukte heeft kennelijk de vogels verstoord. Het kan heel goed dat ze verhuisd zijn naar Nolde en daar een jong hebben uitgebroed. Het is niet helemaal zeker, maar de schijn heeft het in ieder geval wel dat er voor het eerst een Kraanvogel is groot geworden in Zuidwolde.

JV

Kraanvogels Gerrie de Lange (met jong)

Grote zoogdieren

Simon Datema woont aan de Willem Moesweg en hij berichtte ons, dat zijn jongste zoon op het land naast hun huis, grote sporen had gevonden. Moeder Datema is gaan kijken en ze realiseerde zich dat het wel heel grote pootafdrukken waren. Ze aarzelde niet en haalde sneldrogend gips en maakte er een afdruk van die op de foto te zien is. Deskundigen stelden vast dat het om sporen van een jonge Wolf gaat. We weten dat Wolven in Drenthe zijn en dat ze veel uiteenlopende reacties oproepen. Het is duidelijk dat ook in ons gebied wel Wolven passeren.

Een soortgelijke ontdekking werd gedaan bij beelden van ecoduct Stiggeltie waar een Goudjakhals werd waargenomen. Ook in ons dichtbevolkte land komen grote (en beschermde) roofdieren voor.

JV

Pootafdruk jonge wolf (fam. Datema)

Plantenwerkgroep in 2024

Met de plantenwerkgroep gaan we dit jaar weer op de donderdagavond op stap. Doel is om met zijn allen meer kennis krijgen van wat er groeit en bloeit in de omgeving van Zuidwolde. Maar zeker ook: samen lekker buiten te zijn. Alleen al het zoeken naar planten is mooi en als je dan ook nog mooie planten of mooie soorten vindt, dan is het alleen maar beter. Op de excursies is er steeds iemand die er net wat (of veel) meer verstand van heeft. Daar kun je met vragen terecht en daar leer je van.

Dit jaar willen we extra aandacht besteden aan twee gebieden. Bij de Zure Venen van Staatsbosbeheer zijn we afgelopen najaar ook al met vergunning in het natuurgebied geweest en dat was prachtig, zoals de werkelijk blauw gekleurde groeiplaatsen van de Blauwe knoop. Dit jaar kunnen we daar in het voorjaar al heen, en dan kunnen we bijvoorbeeld bloeiende orchideeën verwachten. Het andere gebied is de loop van de Vogelzangse Wijk, een ecologische verbingszone ten oosten van Zuidwolde.

Daar is in de afgelopen jaren veel gegraven om de natuur meer kans te geven. Inmiddels groeien daar al bijzondere planten. Andere doelen zijn, net als voorgaande jaren, het inventariseren van specifieke kilometerhokken in het kader van de landelijke databank NDFF. En we kunnen naar bijzondere natuurgebieden als de Takkenhoogte, waar regelmatig verrassende vondsten gedaan worden.

Welkom op een van onze excursies! Wanneer je direct op de hoogte wilt blijven stuur dan een mail naar info@natuurverenigingzuidwolde.nl, dan nemen we je op in groep.

Martin Stolp,
Coördinator plantenwerkgroep

Zeldzame Dennenwolfsklauw op de Takkenhoogte

Wolfsklauwen hebben weinig met wolven te maken. Misschien dat de uitlopers van deze plant wat lijken op de behaarde wolvenpoten, maar daar blijft het bij.

Dennenwolfsklauw

De Takkenhoogte is een voormalig grasland dat begin 80er jaren is ontgonnen. Het is een uitzonderlijk natuurgebied geworden waar inmiddels heel veel zeldzaamheden zijn waargenomen. Begin februari vond Irmgard Ballast een polletje dat ze wat vreemd vond. Het bleek te gaan om de Dennenwolfsklauw. Die is in Drenthe zeer zeldzaam geworden en het is bijzonder dat we die nu ook op de Takkenhoogte hebben gevonden.

Joop Verburg

LANDSCHAPBRIGADE ZUIDWOLDE of Werkgroep Landschapsbeheer

Onze werkgroep van vrijwilligers werkt onder de vlag van de Natuurvereniging Zuidwolde, en werkt hoofdzakelijke in Steenberger Oosterveld. Deze groep bestaat op dit moment uit 7 vrijwilligers. Nog steeds bestaat het hoofdzakelijk uit het snoeien van opschot in de heidevelden. Dat wil zegen de berkenboompjes en vliegdenen. Tevens houden we diverse (fiets)paden in het gebied vrij van overhangende takken. Op donderdag 22 februari hebben we als werkgroep een uitwisseling gehad met de werkgroep Heideschonen van de vogelwacht Uffelte e.o.

Werkgroep Landschapsbeheer met bezoek uit Havelte (Bert Snippe)

Dagpauwogen uiteindelijk toch tevoorschijn

Een paar jaar geleden gebeurde het dat een zeer algemene dagvlindersoort ineens verdween. Iedereen die het een beetje volgt weet wel dat het gaat over de Kleine vos; een soort die veel in iedere tuin voorkwam. In 2018 zag ik nog wel veel rupsen in de Vlindertuin maar later geen vinders meer en dat is de jaren daarna zo gebleven,

Deze groep bestaat al 20 jaar en houdt zich in het winterseizoen bezig met het verwijderen van vliegdenen en andere opslag op de heidegebieden van het Holtingerveld. De groep bestaat uit ongeveer 22 mannen en vrouwen. Deze uitwisseling was op Steenberger Oosterveld en na de kennismaking hebben wij een rondleiding gegeven in ons snoeigebied. Na het gezamenlijk koffie drinken hebben we gezamenlijk gesnoeid en onderling al snoeiend ervaringen uitgewisseld. Al met al was het een gezellige, informatieve morgen en hebben we besloten om in het najaar een keer op een snoeidag op het Holtingerveld te komen helpen.

Lijkt je het wat om met een groep natuurliefhebbers samen 1 morgen per week in de periode 15 september tot 15 maart te werken, geef je dan op bij mij. Je zou een morgen mee kunnen lopen om te zien of dit iets voor je is. Voor inlichting kun je terecht bij, Bert Snippe 0654256270, coördinator van de werkgroep.

Bert Snippe

De Kleine vos was ineens vrijwel op alle zandgronden verdwenen. Als oorzaak wordt het meest gedacht aan overmatige stikstof in de Brandnetels, voedselplant van de rupsen. Proeven in Engeland hebben dat idee dat daardoor de poppen niet meer uitkomen wel onderstreept. Afgelopen jaar hebben we uitgekeken naar de rupsen van de Dagpauwoog. Het

leek ons mooi om ook die bij de grote Vlindertentoonstelling in de Boerhoorn te kunnen laten zien. Alle mensen die hebben gezocht, kwamen met hetzelfde verhaal: geen rupsen van Dagpauwoog te bekennen. Ik heb ook heel weinig Dagpauwoogvlinders gezien. Steeds maar 1 of 2 en nooit de aantallen van vroeger jaren. Ik vreesde al dat het de kant van de Kleine vos op zou gaan. Tot ik eind augustus ineens wel 100 rupsen op de Brandnetel in de Vlindertuin zag en ook van anderen ineens bericht kreeg over veel rupsen. Ik was benieuwd: wanneer ze verpoppen, komen ze dan nog wel uit? Na ANDERHALVE week zag ik ineens wel 25 vlinders Dagpauwoog in de Vlindertuin.

Stel je voor: een rups –zwart met stekels- verandert in een dag of 10 in een schitterende kleurrijke vlinder met alles erop en eraan. Ik was verbaasd maar vooral blij. Onze Dagpauwoog is er nog.

JV

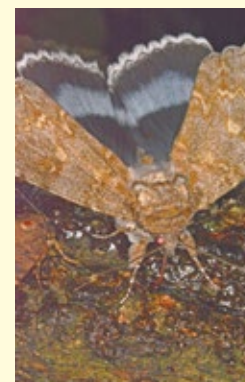

Grote brandnetel met rupsen Dagpauwoog

Nachtvlinderen

In oktober 2023 schreef Theo Bakker een korte evaluatie van het nachtvlinderjaar:

Het ziet er niet goed uit voor het weekend, regen, kou en wind. Dus gaat het vlinderen niet door. Jammer! Dit was het laatste weekend van het jaar dat we zouden gaan vlinderen. We sluiten het vlinderjaar hiermee af. Het was een jaar met wisselende resultaten. In het voorjaar koude en natte avonden, in

de zomer een paar keer erg succesvolle nachten met veel soorten met als hoogtepunt natuurlijk het Blauwe weeskind. We hebben ook vooral veel lol gehad rond het laken! Volgend jaar gaan we gewoon verder.

In maart kun je een berichtje verwachten met de nieuwe plannen. Tot volgend jaar! Groet,

In 2024 zijn data op vrijdagavonden vastgesteld voor nachtvlinderavonden (steeds met een reservedatum op de aansluitende zaterdagavond) die data zijn: 12 april, 10 mei, 7 juni, 12 juli, 9 augustus, 6 september, 4 oktober. Nadere gegevens over plaats en tijd zijn op de site van natuurvereniging te vinden. Steeds is ieder die het leuk lijkt, hartelijk welkom.

Theo Bakker

Edwin de Weerd en Jan Vriend bij het laken

De nieuwe hoornaar uit Azië

Een aantal jaren geleden is er een soort Hoornaar (wellicht meerdere exemplaren) uit Shanghai met een schip meegekomen naar Marseille. Hij heeft zich snel in Frankrijk gevestigd en dat is heel slecht uitgekapt. De Aziatische of Zwarte hoornaar zoals die genoemd wordt heeft zich razendsnel verspreid in heel Frankrijk en inmiddels ook naar België en Nederland. Waarom is dat zo gevaarlijk? Het broed (de larven) van de Aziatische hoornaar leeft net als bij alle wespensoorten van levende insecten. Voornaamste prooi is de Honingbij, zowel de imago's als de larven. Zij kunnen daarbij de volken volledig opvreten. Terwijl de Honingbijen in staat zijn om de inheemse hoornaar te bestrijden en te doden, trekken de Aziaten zich daar niets van aan en halen hun volksgenoten er bij om in korte tijd een hele kast volledig leeg te plunderen. In Frankrijk zijn al veel imkers gestopt omdat al hun volken leeggeroofd zijn. De Aziatische hoornaar heeft een overwegend zwart lijf zoals op de foto te zien is. Het nest groeit uit van een normaal formaat wespennest tot na een verhuizing een skippy-bal grote bol boven in een boom.

Aziatische of Zwarte hoornaar

Wanneer hij zich ook vestigt in onze omgeving vormt hij ook hier een grote bedreiging niet alleen voor Honingbijen maar ook voor vele andere insecten. Iedereen die een Zwarte hoornaar ziet wordt gevraagd om dat zo snel mogelijk te melden op waarneming.nl. Ook wij, leden van de Natuurvereniging Zuidwolde kunnen daar een bijdrage aan leveren. Wie wil, kan zelfs een speciale val krijgen om daar hoornaars in te lokken en uit te schakelen. Belangstelling? Stuur een mail naar info@natuurverenigingzuidwolde.nl

JV, mede namens de imkersverenigingen in de omgeving en onze eigen bijenhouders.

Cameraregistraties van 2023 ecoducten Stiggeltie en Suthwalda

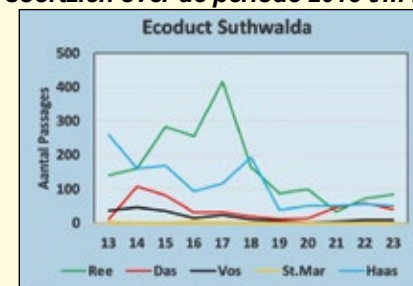
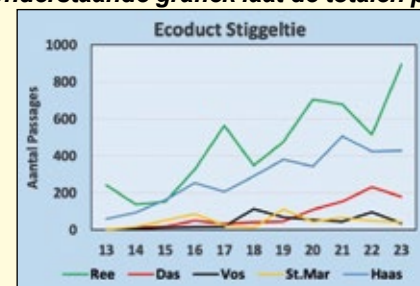
In 2023 was het totaal aantal cameraregistraties van de vijf meest passerende dieren op Stiggeltie 1.578 en daarmee wat hoger (20%), vergeleken met het jaar ervoor. Op Suthwalda bleef het met 183 registraties ongeveer gelijk. De totalen die in dit overzicht genoemd worden betreffen alleen de grotere zoogdieren Ree, Das, Haas, Vos en Steenmarter. De vele vogels en kleine zoogdieren (o.a. muizen) zijn dus buiten beschouwing gelaten.

Meest opvallende waarneming was natuurlijk de passage tweemaal rond eerste kerstdag van een Goudjakhals. Deskundigen uit binnen- en buitenland hebben dit bevestigd. Dat het permanent registreren met wildcamera's en zeker ook de rust op het ecoduct nuttig zijn, blijkt wel uit een bijzondere waarneming, nl. die van de Goudjakhals. Externe deskundigen hebben de waarneming bevestigd. Dit (schuwe) dier passeerde tweemaal een wildcamera.

De Goudjakhals (*Canis aureus*) behoort tot de familie van de hondachtigen en is als soort bezig zijn woongebied vanuit Oost-Europa in westelijke richting (langzaam) uit te breiden. De soort is slechts enkele keren eerder in Nederland waargenomen. Het Ree blijft de meest voorkomende passant op de ecoducten.

Het aantal registraties van het Ree kan van jaar tot jaar sterk variëren. Op Stiggeltie lag het aantal registraties 74% hoger dan in 2022 (894 in 2023 tegen 514 in 2022). Op Suthwalda nam het aantal registraties van het Ree toe met 17% (84 in 2023 tegen 72 in 2022).

Onderstaande grafiek laat de totalen per soort zien over de periode 2013 t/m 2023.

Poelen

De grote poel aan de westzijde van ecoduct Stiggeltie heeft vanaf de zomer van 2022 lange tijd drooggestaan. In het voorjaar van 2023 is een aantal metingen met speciale fuiken voor waterdierjes uitgevoerd. Daarbij is slechts een klein aantal kikkervisjes en kleine waterdierjes gevangen en een enkele Alpenwatersalamander. Dit slechte resultaat is hoogstwaarschijnlijk veroorzaakt door het langdurige droogvallen van de poel in 2 van 2022 niet hebben overleefd. Maar ook in de zomer van 2023 heeft de poel lang drooggestaan. Wij zijn daarom erg benieuwd wat het voorjaar van 2024 zal laten zien.

Torenavalken

Op ecoduct Stiggeltie hebben ook in 2023 weer Torenavalken gebroed in de nestkast. Drie van de vier jongen zijn voorspoedig opgegroeid en uitgevlogen.

Reegeit + 2 kalfjes

Goudjakhals

Namens de werkgroep Ecoducten, Philip de Brabander, Jaap Vliegthart, Reijer Römer

Bijzondere paddenstoelen

Dankzij de oplettendheid van een aantal leden van onze natuurvereniging op het gebied van paddenstoelen, is er een aantal zeer bijzondere paddenstoelen waargenomen in 2023. Al in het vorig nummer schreef ik over nieuwe soorten op de begraafplaats en o.a. de 13e soort wasplaat. Inmiddels is in het najaar ook de 14e soort ontdekt. In het nieuw ontwikkelde deel met veel schelpzand in de bovenlaag stond een flink aantal wasplaten die leken op Zwartwordende wasplaten maar toch een aantal ongewone kenmerken hadden. Microscopisch onderzoek wees uit dat het hier gaat om de **Duinwasplaat**.

Duinwasplaat

Het levert een onvoorstelbaar groot aantal soorten wasplaten op voor onze begraafplaats. Toen ik bij de familie Renting aan het Waardeel op bezoek was, vertelden zij bijna achteloos dat er een aantal grote paddenstoelen in hun bloementuin stond. Ik ging toch maar even kijken en het bleek te gaan om een enorme verzameling van wel 50 **Goudhoeden**.

Goudhoed

Een van de mooiste grote paddenstoelensorten, die ik nog maar tweemaal ooit gezien had en die in onze omgeving maar zelden gevonden wordt. Net zo'n zeldzaamheid vond Arjen van den Hoek in het Steenberger Oosterveld: de **Zijdeachtige beurszwam**; ook al een juweel om te zien.

Zijdeachtige beurszwam (Arjen vd Hoek)

Bart Pijper vond op een expeditie twee zeldzaamheden. Het was weliswaar niet in Zuidwolde maar de Havixhorst in De Wijk is dichtbij genoeg om er hier toch melding van te maken. Het gaat om de zeldzame en zeldzaam mooie **Spechtinktzwam** met tientallen exemplaren onder de druivenstruiken in de beeldentuin en een nog veel grotere zeldzaamheid : de **Grote sponstruffel**.

Spechtinktzwam

Grote sponstruffel

Eerlijk gezegd is het een lelijk ding en het verdient bewondering voor Bart dat hij hier een paddenstoel in zag. Onderzoek door Bernhard de Vries wees uit dat het om deze soort gaat, die tot nu toe uitsluitend op een aantal plekken in Overijssel is gevonden. Nu dus ook in Drenthe. Irmgard Ballast verdiept zich meer en meer in het boeiende terrein van de paddenstoelen en zag onderweg naar Hoogetveen langs de kant een prachtige paarse paddenstoel. Dat bleek ook weer een zeldzaamheid, namelijk de **Paarse galgordijnzwam**.

Paarse galgordijnzwam (Irmgard Ballast)

Jan Erik Plantinga kijkt ook regelmatig uit naar bijzondere paddenstoelen en hij vond in het oostelijk deel van Landschapspark Middelveen **Aardtongen**.

Kortsporige aardtong (Arjen van den Hoek)

Een groep van paddenstoelensorten die alleen maar willen groeien op schone, langdurig onberoerde grond en het bewijst de kwaliteit van dit gebied. Tenslotte iets veel algemener, maar niet minder leuk. Wie naar Elzen kijkt kan op de kleine "denenappeltjes" aan de takken (restanten van de vrouwelijke bloemen van vorig jaar) vlagjes vinden. Het gaat om de **Elzenvlag**, vruchtlichamen van een schimmel die al-

Elzenvlag

leen deze elzenproppen verteert.

We echt van zoeken houdt, kan in deze tijd ook kleine paddenstoeltjes van 2 tot 6 mm groot vinden op de grond onder de elzen. Ze zitten op de restanten (de mummies) van de katjes van vorig jaar. Ze zijn met sporen geïnfecteerd en op het restant groeit in deze tijd het **Elzenkatjesmummiekelkje**. Die gaat ook weer sporen verspreiden en die komen dan nu terecht op de uitgebloeide katjes die dit jaar van de boom vallen. De natuur is rijk en zit ongelofelijk fraai in elkaar.

Joop Verburg, paddenstoelenwerkgroep

Elzenkatjesmummiekelkje

Vlinderommetje

In september is tegelijk met de opening van Buningshof de nieuwe zuidelijke lus officieel geopend. Ook dat deel wordt intensief gebruikt, maar.... de afgelopen 3 maanden hebt U als wandelaar van het vlinderommetje op sommige plekken enorm hinder gehad van wateroverlast op uw route. Dit betrof vooral het pad door het bos op de Ekelenberg. Er zijn inmiddels afspraken gemaakt om dit te verbeteren.

Routepaal onder bevroren water Schaatsommetje

Deze werkzaamheden zullen uitgevoerd worden zodra er een flinke droge periode is aangezien anders teveel schade wordt aangericht.

Ook bij Buningshof was en nog steeds een deel van het pad niet begaanbaar. Hier moeten we wachten totdat het water op natuurlijke wijze voldoende gezakt is. Dit is het laagste punt van het Middelveen. Het is dan ook een bekend fenomeen dat het water zich hier verzamelt in jaren met veel regen.

Het vlinderommetje is in December ook gebruikt als basis route voor de jaarlijkse Midwinterhoorn Kuintocht zoals die door de Ekelbloazers wordt georganiseerd. Wederom een groot succes voor alle wandelaars met dank aan de midwinterhoorn blazers.

Jaap Vliegenthart

Vanaf eind december lag heel het terrein rond Buningshof tot eind februari onder water (foto Henk Hulzebosch)

DE REEST
MULTIMEDIA

**Ontwerp & productie
in eigen huis**

druk- en printwerk
auto- en gevelbelettering

kleding
promotieartikelen

direct mail
groot formaat print

handling
familiedrukwerk

Roelof Brinkstraat 12 | 7951 DW Staphorst | 0522 - 461 187 | info@dereest.nl | WWW.DEREEST.NL

kennis, wijs, passie... doen!

**Op zoek naar een
mooi sieraad, horloge,
klok of wekker?**

**Loop dan eens binnen
bij Juwelier Dekker!**

Ook voor uw reparaties
kunt u bij ons terecht.

Juwelier
Dekker

Hoofdstraat 99 Gemeenteweg 62
0528-372441 0522-463788
Zuidwolde Staphorst
www.juwelierdekker.nl

Reparatie en onderhoud van alle merken, ook hybride en elektrisch met behoud van fabrieksgarantie. Ons team van ervaren monteurs werkt vanuit één doel: u zo goed mogelijk weer op weg te helpen.

NIEUW! Ook uw adres voor apk, onderhoud en reparatie van campers en bedrijfswagens.

AUTOBEDRIJF
WEMMENHOVE

Meppelerweg 3 - Zuidwolde
tel. (0528) - 37 12 27
wemmenhoveautos.nl

VERHUUR | REPARATIE | OCCASIONS | BEDRIJFSWAGENS | WASSTRAAT
PROFESSIONEEL POETSBEDRIJF | APK-KEURINGEN | AUTO-LEASE

• TUINCENTRUM
• HOVENIER

Webshop: www.groencentrumzuidwolde.nl
Burg. Tonckensstraat 53a - Tel. 0528 - 37 43 12

**BIJ INLEVERING VAN DEZE
ADVERTENTIE 10% KORTING
OP ALLE TUINPLANTEN**

Geldt niet op lopende aanbiedingen

**De TUIN kan wat extra
voeding gebruiken:**

Strooi nu: - Koemestkorrels
- Kalkkorrels
- Anti-mos middel

Tevens voor de tuin aanwezig:
Potgrond, Tuinaarde, Tuinzaden, Poot-
aardappelen, Groente- en perkplanten,
enz., enz.

**Scherpe vaste prijzen van
alle merken Honden- en kattenvoer**

Wassens De Molen
Zuidwolde
371463

f Jan Wassens Veevoer

Natuurgenoten is een uitgave van de Vereniging voor
Natuurbescherming Zuidwolde en Omgeving.
www.natuurverenigingzuidwolde.nl